

СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
1.	Портал за обществени консултации AtanasIvanov71	<p>Бих желал да взема отношение по два отделни проблема които според мен съществуват и не се предвижда решение на тях в закона.</p> <p>1. Проблема за несъответствието на наредбите за правоспособност (най-вече за мотокаристи, машинисти и заваряване) със ЗПОО по отношение входящо образователно равнище, учебните планове и хорариума часове.</p> <p>Предлагам в закона да бъде записано, че когато обучението е само за правоспособност с приоритетност да са наредбите а не ЗПОО. В противен случай винаги един от двата нормативни документа е нарушен.</p>	Не се приема	<p>По смисъла на § 1, т. 5 и т. 10 от Допълнителните разпоредби на Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) професионалната квалификация и правоспособността са различни понятия, респ. придобиването им се основава на различни нормативни актове – държавни образователни стандарти (ДОС) за придобиване на професионална квалификация по професия и отделни наредби за придобиване на правоспособност, като последните за по-голямата част от</p>

			<p>професиите са издадени на основание различни специални закони от други органи на централната изпълнителна власт, съгласувано с министъра на образованието и науката. Основен правен принцип е, че специалния закон отменя общия закон, респ. приоритет има специалната нормативна уредба пред общата, в случая ЗПОО, който относно повечето професии за упражняване на които се изисква правоспособност не представлява правно основание за издаването им, респ. не урежда издаването на свидетелства за придобитата правоспособност, а условията и реда за това са уредени в специални закони – аргумент от чл. 38, ал. 5</p>
--	--	--	--

				от ЗПОО, респ. прилагат се специалните закони и наредбите, издадени въз основа на тях.
		<p>2. Според мен не е редно да бъдат заличавани специалности по които в последните пет години не е извършвано обучение. Центровете за професионално обучение са на свободния пазар и не може да се планира приема така както е при училищата. Икономическата ситуация е много динамична и никой не може да предвиди утре какви специалисти ще са необходими за пазара на труда.</p>	Не се приема	Не е посочена конкретната законова разпоредба, за която се отнася изразеното мнение.

2.	Българска стопанска камара	<p>БСК подкрепя по принцип предложенията, направени с проекта на Закон за изменение и допълнение (ЗИД) на Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО). Считаме, че:</p> <p>Промените по отношение на Списъка на професиите в професионалното образование и обучение ще допринесат за оптимизиране на целия процес по предоставяне на професионално образование и обучение, като го направят по-адекватен и близък до потребностите на пазара на труда;</p> <p>Изменението на текста на чл. 9а, ал. 1 е правилно, като обвързва качеството на ПОО и неговите цели с потребностите на пазара на труда;</p> <p>Промените в ДООС по отношение на кредитите ще подобри прозрачността в ПОО, ще осигури по-голяма мобилност и проходимост в рамките на системата;</p> <p>Промяната в законовите изисквания за професионален опит на наставника, както и разширяването на обхвата на притежаваната професионална квалификация (от професия/специалност на професионално направление) ще позволи повече фирми да се включат в дуалната форма на обучение.</p> <p>В същото време, трябва да отбележим, че предложеният ЗИД не включва редица предложения за промени, които считаме за важни и биха допринесли за постигане на по-висока ефективност на системата.</p> <p>На първо място, липсват важни текстове, свързани с проследяването на реализацията на завършилите професионална гимназия. Необходимо е да се създаде нормативно регламентиран механизъм за проследяване на завършилите, въз основа на който да може да се установи делът на започналите работа по придобитата професия, на започналите работа по друга професия, на тези, които продължават образованието си във висше</p>	Не се приема	Проследяването на реализацията на завършилите професионално образование и обучение е елемент от системата

		<p>училище, и дали надграждат вече придобитата професия, или търсят развитие в друга професионална област. Важно е, също така, да се установи каква част от завършилите професионална гимназия не учат и не работят. Тези данни ще дадат ясна представа за ефикасността на вложените в професионалното образование бюджетни средства и какви са ползите за обществото и бизнеса.</p>		<p>за осигуряване на качеството от институциите по чл. 9 от ЗПОО , респективно следва да бъде уредено в наредбите по чл. 9а, ал. 4 и 5 от ЗПОО.</p>
		<p>На второ място, в текстовете за участието на национално представителните организации на работодателите в оценяване на качеството на професионалното образование и обучение, и участие в оценяването на качеството на професионалната реализация на завършилите, предлагаме да се включи: участие на работодателските организации във външно оценяване. Също така, предлагаме да се създаде и развие национална система за следене на реализацията на завършилите на пазара на труда.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Действащият текст на ЗПОО, чл. 56, ал. 1, т. 8 регламентира участие на работодателските организации в разработването на наредба за осигуряване на качеството в професионалното образование и обучение, а ал. 2, т. 8 на разпоредбата предвижда правна възможност организациите на работодателите да участват в оценката на качеството на професионалното</p>

				<p>образование и обучение. Понастоящем съществува законова регламентация представители на работодателите да участват в състава на комисията за провеждане на изпита за придобиване на професионална квалификация – чл. 35,</p>
				<p>ал. 1 от ЗПОО. Външното оценяване в системата на училищното професионално образование и обучение се осъществява при условия и ред, уредени в Държавния образователен стандарт по чл. 22, ал. 2, т. 16 от ЗПУО и съгласно разпоредбите на чл. 273 и чл. 274 от този закон (за инспектирането).</p>

На трето място, предлагаме да се застъпи по-подробно в ЗПОО професионалното ориентиране и консултиране. За работодателите е важно да се регламентира участието на конкретни предприятия в тази дейност, като например: посещение на работодатели в училище и запознаване на учениците с възможностите за реализация след придобиване на конкретната професия, организирани посещения на училищни класове в предприятията и запознаване с дейностите в него.

Не се приема

Професионалното ориентиране е регламентирано в ЗПОО с разпоредбите относно статута, видовете и функциите на центрoвете за информация и професионално ориентиране (ЦИПО), а кариерното ориентиране в училищното образование е въведено като понятие в чл. 180 от ЗПУО. Формулираните конкретни предложения за промени не представляват разпоредби от нормативен акт по смисъла на чл. 1а от Закона за нормативните актове – не съдържат общи правила за поведение, които се прилагат към индивидуално неопределен кръг субекти и са с нееднократно действие.

3.	Портал за обществени консултации joro112	<p>Бих желал да взема отношение по два отделни проблема които според мен съществуват и не се предвижда решение на тях в закона.</p> <p>1. Проблема за несъответствието на наредбите за правоспособност (най-вече за мотокаристи, машинисти и заваряване) със ЗПОО по отношение входящо образователно равнище, учебните планове и хорариума часове.</p> <p>Предлагам в закона да бъде записано, че когато обучението е само за правоспособност с приоритетност да са наредбите а не ЗПОО. В противен случай винаги един от двата нормативни документа е нарушен.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>По смисъла на § 1, т. 5 и т. 10 от Допълнителните разпоредби на ЗПОО професионалната квалификация и правоспособността са различни понятия, респ. придобиването им се основава на различни нормативни актове, респ. ДОС за придобиване на професионална квалификация по професия и отделни наредби за придобиване на правоспособност, като последните за по-голямата част от професиите са издадени на основание различни специални закони от други органи на централната изпълнителна власт, съгласувано с министъра на образованието и</p>
----	---	---	---------------------	--

		<p>2.Според мен не е редно да бъдат заличавани специалности по които в последните пет години не е извършвано обучение. Центровете за професионално обучение са на свободния пазар и не може да се планира приема така както е при училищата. Икономическата ситуация е много</p>	<p>Не се приема</p>	<p>науката. Основен правен принцип е, че специалния закон отменя общия закон, респ. приоритет има специалната нормативна уредба пред общата, в случая ЗПОО, който относно повечето професии за упражняване на които се изисква правоспособност не урежда издаването на свидетелства за придобитата правоспособност – аргумент от чл. 38, ал. 5 от ЗПОО, а условията и реда за това са уредени в специални закони, респ. прилагат се специалните закони и наредбите, издадени въз основа на тях.</p> <p>Не е посочена конкретната законова разпоредба, за която се отнася изразеното мнение.</p>
--	--	--	---------------------	---

динамична и никой не може да предвиди утре какви специалисти ще са необходими за пазара на труда.

4.	Център за професионално обучение „Релакс“ Сливен	1. В ал.3 в изменението да се добави : „Самостоятелно упражняващи определена дейност лица, трябва да притежават СТЕПЕН на професионална квалификация.“	Не се приема	Предложението не визира конкретна законова разпоредба за промяна.
		2. В чл.8, ал.1 т.5 да се добави: „включително и от самоосигуряващи се лица, извършващо и упражняващи дейността като юридически лица, еднолични търговци или свободна професия.“	Не се приема	Предложението е неясно и неточно - визира несъществуващо структурно подразделение на променената разпоредба на чл. 8, ал. 1 в проекта на закон.

		<p>3. В чл.4 8а, т.2 буква „г“ в изречението „ придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити , да се добави ВТОРИ ГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП НА СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ или придобито средно образование – за лица навършили 16 години.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложението е неясно и неточно - визира несъществуваща разпоредба в проекта на закон.</p>
		<p>4. В чл.28б в ал.2 е нужно да се премахне „ включително и на информационни технологии“, тъй като Информационните и комуникационните технологии в професионалната дейност / както Комуникация и чужд език/ е ЕРУ в ДОС в частта Отраслова професионална подготовка. Редно е да се добави изречението: „В учебния план по всяка една професия се изучават предмети или модули от Информационните и комуникационни технологии и Комуникация и чужд език – за придобиване на степен на професионална квалификация или за частта от професията.“ Така регламентирано тези два предмета ще залегнат в учебните планове и за обучение по част от професия.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложеният текст в проекта на ЗИД на ЗПОО е свързан с реформените ангажименти по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ). Основополагащият документ за придобиване на професионална квалификация е държавният образователен стандарт за придобиване на квалификация по съответната професия (ДОС), а учебните планове и учебните програми за училищното професионално образование и обучение и за обучение на лица, навършили 16 г. се разработват в съответствие с ДОС</p>

			(чл. 13в и чл. 13д, ал. 1,2 и респ. чл. 13г, ал. 4 и чл. 13д, ал. 4 от ЗПОО).
		<p>5. Административна и наказателна отговорност – под такава следва да се подвеждат всички обучаващи организации – физически и ЮЛ, ЮЛНЦ , камари и др. при нерегламентирана професионална обучаваща дейност и издаващи документи с невярно и подвеждащо съдържание. Такъв е случая с Националната занаятчийска камара, посредством Регионалните си занаятчийски камари.</p> <p>Същите продължават да издават Удостоверения за занаятчийско обучение по професии и специалности , които не са в Списъка на занаятчийските професии, посочени в приложението на Закона за занаятите, а той е намален на половина от 2012 г. Прилагаме снимка на поредния казус, зададен към нас за легитимност на документа.</p>	<p>Не се приема</p> <p>Предложението е не относимо, не е във връзка с обхвата на обществените отношения, предмет на уреждане в ЗПОО, както и с проекта за изменение и допълнение на същия закон.</p>
		<p>6. Дейността на ЦПО с лицензия към дадено физическо / ЕТ/ или юридическо лице да може да се прехвърли към друго физическо /ЕТ/ и юридическо лице при продажба или сливане на предприятията/ фирмите/ съгласно търговското право и търговския закон, при който се прехвърлят всички права и задължения на страните, САМО в случаите , когато МОЛ е едно и също лице и няма промяна в преподавателския и ръководен състав. В 7 дневен срок фирмата приела правата и задълженията на ЦПО с лицензия уведомява НАПОО и всички свързани институции за актуализиране на обстоятелствата, прилагайки документите по вписаните обстоятелства в Търговския регистър. Таксата за вписване на това изменение е за сметка на фирмата и е приход за НАПОО. В същият срок новозадължената фирма изготвя документацията си.</p>	<p>Не се приема</p> <p>Липсват изложени мотиви, както и точно и ясно формулирано предложение за промяна в закона. Правата по лицензията не подлежат на прехвърляне и преотстъпване по аргумент на чл. 10 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол на стопанската дейност (ЗОАРКСД).</p>

	<p>7. ЦПО към дадена фирма осъществява дейността си по ЗПОО, Правилника за организация на дейността си и други свързани нормативни актове. Съгласно чл. 29 от ЗПОО обучението по учебна и производствена практика се осъществява в Материално – техническа база – собствена или посредством Договори за сътрудничества с фирми или предприятия и обекти, свързани с дейността им, отговаряща на ДОС в частта „Изисквания към МТБ“ – за обучение по теория и практика.</p> <p>При обучения в обекти с обществено предназначение и други със специфични особености и изисквания се изготвят и изискват документи, характерни за обучения в тях. Касае се за Обекти с обществено предназначение, контролирани от РЗИ – салони за красота, фитнес зали, заведения за хранене/, Агенция Безопасност на храните, Държавна агенция „Метеорология и технически надзор“ и др.</p>	Не се приема	Няма формулирано конкретно предложение за промяна.
	<p>8. Нужна е актуализация на Заповедите за рамковите програми във връзка с въвеждането на „Комбинирана“ форма на обучение в ЗАКОН ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ, Чл. 106. (1)</p> <p>Формите на обучение са:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. дневна; 2. вечерна; 3. задочна; 4. индивидуална; 5. самостоятелна; 6. дистанционна; 7. комбинирана; 8. обучение чрез работа (дуална система на обучение). <p>Същата следва да се въведе и в ИС на НАПОО.</p>	Не се приема	<p>Комбинираната форма на обучение не е предвидена за професионално обучение на лица, навършили 16 години, съгласно чл. 17, ал. 2 от ЗПОО.</p> <p>Липсва конкретно формулирано предложение за същността на тази форма при професионалното обучение на лица, навършили 16 г., отразяващо спецификата на обучението.</p> <p>Механичното</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Вписване на Рамкова програма на обучение в документите при завършване: - за Удостоверение за професионално обучение, обр. 3-37 на МОН – за част от професия – наличен такъв реквизит; - за Свидетелство за професионална квалификация предлагаме въвеждане на този реквизит – рамкова програма за обучение ... <p>Мотиви :</p> <p>-При 1-ва, 2-ра или 3-та СПК в дневна, вечерна, дистанционна и вече комбинирана форми на обучение учебните часове са:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1-ва СПК – 300 уч. - 2-ра СПК 660 уч.ч. -3-та СПК – 960 уч. ч. <p>НО при задочна форма на обучение учебните часове са на половина, времето на обучение – значително по-кратко, а статута на документа е един и същ .</p> <p>Посочената рамкова програма и форма на обучение би дала яснота и отговор на въпроса защо и на какво основание е проведено обучението и придобит документ – СПК.</p> <p>Втори мотив и случай – касае обучение по рамкова програма Е – продължаващо професионално обучение, с възможни всички форми на обучение.</p> <p>Казус: При налична 2-ра СПК – 660 уч.ч. -Б13 / 330 уч.ч. – Б14, лицето Х продължава обучението си по Рамкова програма „Е7“. При съответствието на предмети се установява, че лицето има нужда от обучение 300 уч. или 630 уч., за да изпълни минималния хорариум на</p>	<p>Не се приема</p>	<p>взаимстване и прилагането на практика при обучение в ЦПО, в съответствие с регламентацията на тази форма на обучение в ЗПУО е невъзможно.</p> <p>Направеното предложение за допълване на реквизитите на издаваните документи за удостоверяване на придобита професионална квалификация не е предмет на уреждане на ЗПОО, а на Наредба № 8 от 2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование.</p>
--	--	--	---------------------	--

		<p>3-та СПК – 960 уч.ч. Реалното обучение е в период от 2 до 4 месеца и този период се вписва в СПК в месеци. На практика курсиста за такъв период е преминал 960 уч.ч., което е незаконно, тъй като за един ден се провеждат не повече от 8 уч.ч. НО вписана рамкова програма в Свидетелствата за професионална квалификация би конкретизирала и пояснила всички тези обстоятелства.</p>		
5.	<p>Адриана Хаджиева – Директор на ЦПО към "АХАД-Бизнес Универсал" ЕООД - гр. София.</p>	<p>Относно прекратяване и отнемане на лицензията: В чл. 49г, ал. (6) - Лицензията се отнема окончателно, когато съответният център:</p> <ol style="list-style-type: none"> не е започнал да осъществява разрешената дейност не по-късно от 12 месеца от издаването на лицензията; преустанови извършването на разрешената дейност за повече от 12 месеца; <p>Бих искала да направя следното предложение: Да се увеличи този срок на 5 години и да се даде възможност на центровете да могат да правят писмено искане за удължаването му, така, както е предложено в проекта на Закона в чл. 49б , а именно: В ал. 13 т. 2 се изменя: „2. центровете за професионално обучение не са извършвали обучение повече от 5 последователни години по включена в лицензията професия, освен ако в срок от три месеца преди изтичането на петгодишния срок са подали мотивирано писмено искане за удължаването му, но за не повече от още 5 години.”</p> <p>ЦПО към "АХАД-Бизнес Универсал" ЕООД - гр. София беше лицензиран с Лицензия номер 200412212/13.10.2004г. и до 2019 година включително работеше основно по ОПРЧР, Национален план за действие по заетостта и много други програми, финансирани от Агенция по заетостта.</p> <p>След обявяване на епидемичната обстановка обученията се преустановиха, много от програмите приключиха действието си и поради тези и други, независещи от нас причини ни беше отнета лицензията, като нямахме право през следващите 12 месеца да я подновим отново.</p> <p>Едва през 2022 година кандидатствахме и получихме нова лицензия, като повечето специалности са идентични с тези от предишната ни.</p>	Не се приема	<p>Предвиденият срок за начало на осъществяване на дейността е гаранция за провеждане на качествено професионално обучение, в съответствие с издадената лицензия. Лицензионният режим е за извършване на определена стопанска дейност и административното регулиране на тази дейност е с цел защита на личните и имуществените права на гражданите и юридическите лица. Също така с проекта на акт се въвежда възможност за осъществяване на обучение от разстояние в електронна среда, при</p>

		<p>Пиша Ви това, тъй като през 15 годишната ни работа сме обучили много голям брой безработни и работещи лица по различните схеми и проекти, вложили сме огромен ресурс средства за собствена материална база, компютърна и друга офис техника и оборудване, инвестиции в преподавателския състав и други, а поради форсмажорни обстоятелства бяхме принудени да преустановим дейност и да търпим санкции. В момента също очакваме да се приеме бюджет на Р България и да се прилага Националния план за възстановяване и устойчивост, от които зависи финансирането и стартирането на програмите за обучение и заетост, по които основно работим.</p>		<p>условията и в хипотезите на чл. 17, ал. 4 и 5, в това число и при извънредни обстоятелства.</p>
6.	ЦПО към сдружение ТО на НТС — Ямбол	<p>1. Предложение относно допълване на текста на чл.8а, ал. б от Проекта за ЗП00/2023 г.</p> <p>Във връзка със зачестили случаи на кандидати за обучение по част от професията по професии за втора и трета ПКС, които не отговарят на изискването за минимално образователно равнище, предлагаме в текста на чл.8а, ал. б на ЗПОО/2023 г., да се разделят изискванията за минимално образователно равнище за цялата професия и за част от професията, отнасящи се за лица, навършили 16 години / както беше преди приемането на сега действащия ЗПОО</p> <p>Пример: За обучение по част от професия „Социален асистент” — II ПКС или професия „Социални дейности” — III ПКС, в курс за „Социален асистент”, „Личен асистент” или „Домашен помощник”, масово кандидатстват лица за част от професията / често и краткосрочно обучение с продължителност 20-50 уч. часа / без изискуемото образователно равнище или със завършен клас от началното или основното образование, грижещи се за свои болни близки и одобрени от съответните общини или други институции за включване в програмата за назначаване като лични асистенти. Съгласно сега действащите изисквания тези хора не могат да бъдат обучавани по част от гореспоменатите професии. От това следва, че те не могат да бъдат включвани в социални програми на общините и НПО, регистрирани в Агенцията за социално подпомагане.</p> <p>Същите проблеми могат да бъдат отнесени и към други професии от обслужващата сфера.</p>	Не се приема	<p>Въведените изисквания за входящо минимално образователно равнище гарантират придобиването на съответната степен на професионална квалификация или на квалификация по част от професия. § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби (ДР) на ЗПОО регламентира, че професионалната квалификация е квалификация по професия или по част от професия, която включва съвкупността от професионални компетенции и необходимите за тяхното формиране</p>

		<p>2. Ако гореизложеното предложение не бъде одобрено, предлагаме друг вариант: Да се допълни СПОО, така че всички професии от втора и трета ПКС да имат аналози с първа ПКС, за да могат да бъдат обхванати лицата, навършили 16 години неотговарящи на изискванията за входящо образователно равнище за втора и трета ПКС</p>	<p>Не се приема</p>	<p>общообразователни знания и умения. Общообразователните знания и умения са от съществена важност за упражняване на професията, респ. частта от нея.</p> <p>Предложението не е ясно и точно формулирано, респ. не е ясно съдържанието на използваното понятие „аналози с първа ПКС“. Не е възможно всички професии от Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО) да осигуряват придобиване на първа степен на професионална квалификация, тъй като за упражняването на някои професии се изискват знания, умения и компетентности за извършването на</p>
--	--	---	---------------------	---

		<p>3. Относно новия текст на чл. 496, ал. 13 т.2 — предвид динамичните промени в изискванията на пазара на труда относно търсените професии и невъзможността да се предвидят тенденциите, предлагаме да отпадне 5 годишния срок. Трудно е да се планират кои тематики ще бъдат търсени и поради факта, че работодателите масово не изискват документи за необходимата квалификация при назначаване на работници и служители, поради което хората нямат стимул да се обучават.</p>	<p>Приема се</p>	<p>дейности от комплексен характер и/или поемане на отговорност за работата на други лица, т. е обучението се осъществява за придобиване на по-висока степен на професионална квалификация</p>
<p>7.</p>	<p>Георги Илиев ЦПО към „ПЛАМ и синове“ ЕООД и ЦПО към „ПЛАМ“ ЕООД</p>	<p>Ще започна с личната си благодарност за сериозния труд и очевидна грижа за постигане на най-доброто от българското професионално образование и обучение, вложени в представения проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение!</p> <p>Предвид процедурата по неговото обсъждане, имам следните бележки и предложения:</p> <p>1. Предложените промени закрепват придобиването на степен на професионална квалификация с покриването на единиците резултати от учене (ЕРУ), посочени в държавния образователен стандарт за нея. За целта, и в сега действащия вариант на закона, ЕРУ се отразяват в учебните планове и програми.</p>		

	<p>В професионалното образование процесът се извършва от МОН при утвърждаване на типовите учебни планове и програми. При ЦПО се случва индивидуално и е отговорност на самото ЦПО.</p> <p>Функционално, при професионалното образование има стандартизация, гарантираща относимост и проследимост на целия процес от планирането до приключване на процеса на обучение.</p> <p>За институциите в професионалното обучение, процесът на оценка и контрол за съответствие между ЕРУ и учебните планове и програми е в края на самото обучение.</p> <p>Това създава неравнопоставеност с институциите в системата на професионалното образование, от една страна.</p> <p>От друга страна, поражда риск от различност в названията и вида на учебните предмети и модули, описани в документите за придобиване на професионална квалификация, издавани от институциите в системата на професионалното образование и институциите в системата на професионалното обучение за една и съща професия.</p> <p>Стандартизацията на пренасянето на ЕРУ като учебни предмети и модули в учебните планове и програми по съответните професии е механизъм, върху който трябва да се помисли. Има подобен опит в стандартизация на структурата на учебните планове за професионалното образование и професионалното обучение при последните утвърдени рамкови програми.</p> <p>Възможен подход в тази посока е типови учебни планове за професионалното обучение, изготвяни и утвърждавани от НАПОО. Или предварително съгласувани и утвърдени от НАПОО учебни планове и програми при използване на аналогичен начин на комуникация както при изпращането за проверка на свидетелствата за професионална квалификация.</p> <p>Припомням, че Докладът за въздействие на промените в ЗПОО от 2022 година, както и многобройните различни форми на обсъждания в системата на професионалното обучение посочват дефицит на капацитет не само за разработка на ДОС, но и за покриването на ЕРУ в процеса на програмиране и провеждане на обученията.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Липсват точно формулирани предложения за промени в проекта на ЗИД на ЗПОО. НАПОО е Агенция, създадена по силата на ЗПОО - държавен орган за лицензиране на дейности в системата на професионалното образование и обучение, за осъществяване на контрол и оценка на качеството на дейността на лицензираните институции, както и за координация на институциите, имащи отношение към професионалното ориентиране, обучение и образование (чл. 41, ал. 2 от ЗПОО), респ. съгласуването и утвърждаване на учебни планове е извън определената й дейност със закона.</p>
--	---	---------------------	---

		<p>Несъответствие на учебните програми и планове с ЕРУ в ДОС на професията е най-честата забележка към ЦПО от страна на НАПОО при проверка на издадени свидетелства за професионална квалификация. Обръщам внимание, че в секция „Изводи, заключения и препоръки“ на Доклада за последваща оценка на въздействието на Закона за професионалното образование и обучение 2022 година е записано следното: „Съществени дефицити, свързани с капацитета, бяха оценени и за: опростяването и ускоряването на процеса на изготвяне на нови учебни програми и разработването на държавни образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии. Оставайки без решение, тези дефицити ще продължат да генерират предизвикателства и да трансферират рисковете с учебното съдържание по посока институциите и организациите с функционална компетентност в ПОО: МОН, РУО на МОН, НАПОО и др.“.</p>		
		<p>2. Ако се съобразите с изискванията на чл.18б, ал. 2 от Закона за нормативните актове, чл.49, ал.13, т.2 в ЗПОО следва да отпадне напълно, а не да се въвежда допълнителна административна процедура с мотивирано искане за удължаване на срока.</p> <p>Първо, защото това е една от най-честите препоръки на участниците в допитването по въпрос 11 “Моля, напишете до 3 аспекта в ЗПОО, които следва да бъдат променени“, цитирани в Доклада за последваща оценка на въздействието на Закона за професионалното образование и обучение 2022, представен от Министерство на образованието и науката (виж стр.58, булет 5 и стр.59, булет 14 в документа).</p> <p>Второ, защото въвеждането на тази процедура по същество не отговаря на целта: „да бъде ограничена административната тежест за ЦПО, както и да се предотврати създаването на допълнителни необосновани разходи за заплащане на такси за повторно включване в лицензиите на заличени по този ред професии, по които се планира в предстоящ период да бъде извършвано обучение“, описана в параграф „Въвеждане на благоприятни условия за осъществяване на дейността на ЦПО“, стр. 6 от Мотиви към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение, и със сигурност не допринася</p>	<p>Приема се</p>	

		<p>за постигане на очаквания резултат: „въвеждане на по-благоприятни условия за осъществяване на дейността на ЦПО“, посочен на стр. 7 от същия документ.</p>		
		<p>3. В преходните и заключителни разпоредби на предлагания Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение (параграфи 40 и 41) сте решили въпроса със заместването на думите „специалност“, „специалности“ и вариациите на употреба. Не така стоят нещата със замяната на „държавно образователно изискване“ с „държавен образователен стандарт“. Ще дам пример с чл.49а, ал.2, където е запазен текста „Лицензия се издава на лицата по чл.22, ал.2 - 5, когато заявената от тях дейност отговаря на държавното образователно изискване за придобиване на квалификация по съответната професия....“. Мисля, че в рамките на преходните и заключителни разпоредби на обсъждания проект е добре да бъде предвидена процедура на действие за онези професии, за които към момента на влизането му в сила няма утвърден държавен образователен стандарт.</p>	<p>Приема се</p>	
		<p>4. В секция „Възможни ответни действия“ към заключение 5 от глава „Описание на въздействията и формулираните изводи, заключения и препоръки“ в цитирания Доклад за последваща оценка на въздействието на ЗПОО е записано: „Да се дефинират функциите на „Центрове за информация и професионално ориентиране“ с оглед осъществяване на професионално и кариерно ориентиране към различни възрастови групи – кариерно ориентиране през целия живот“. Това заключение не е отразено в препоръките за последващи действия съгласно чл.18б от ЗНА в Доклада за последваща оценка и в представения проект за изменение на ЗПОО. Не виждам предложения за промени в действащите текстове на ЗПОО и в проекта на Закон за изменението му. Дефинирането на посочените функции е възможно да бъде извършено под формата на алинеи в чл. 21 от ЗПОО. В рамките на това определяне е нужно да се запише възможността ЦИПО да извършват, обвързано с установените в процеса на кариерно консултиране дефицити, обучения за придобиване на меки умения по ключови компетентности като общуване/комуникации на роден и чужд език (търсене и разбиране на</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Функциите на ЦИПО за професионално ориентиране на ученици и на други лица са дефинирани в чл. 21, ал. 1 и ал. 8 от ЗПОО, а кариерното ориентиране в училищното образование е регламентирано в чл. 180 от ЗПУО, като и двата закона не визират обучителни функции. Лицата, заявили издаването на лицензия</p>

информация за работа, документи за кандидатстване за работа – специфики на подготовката и разработката, подготовка за участия в интервю) обществени и граждански компетентности (работа в екип, управление на конфликти), предприемачески умения (управление на времето), базови дигитални умения, необходими за работа, въз основа на добити в социалните медии умения за работа с дигитални устройства и приложения, самооценка и документиране на качества, умения и знания, подкрепа в процеса на търсене и започване на нова работа.

Предвид функционалностите на ИС на НАПОО е възможно създаването и поддържането на електронно досие на клиентите, стандартизиране на документите, издавани от ЦИПО за удостоверяване на проведени дейности за оценка на случай, формиране на меки умения и/или подкрепа.

Дефиниране на основни функции на ЦИПО ще бъде механизъм, който да осигури връзка между кариерно консултиране и придобиването на професионална квалификация, доколкото документирането на проведени дейности по придобиване на меки умения, консултиране, информиране, подкрепа и оценка са съотносими в резултати от учене, посочени в повечето от ЕРУ на отрасловата професионална подготовка: Комуникация и чужд език, Организация на работното място/работния процес, Професионална етика и професионално поведение, Използване на ИКТ (компонентите: работа с текстови файлове, нетикет, интернет сигурност) например.

Предлагам използване на понятието „кариерно консултиране“, защото съдържа етапите на професионално информиране и професионално ориентиране. Същото може да бъде определено като произхождащ и ориентиран към индивида комплекс от действия и дейности по натрупване на знания, опит, ценности, нагласи и умения на личността за професионално осъществяване и развитие. Центровете разработват и прилагат подходи, програми, пособия, техники и форми на взаимодействие с клиентите съобразно личните им кариерни/професионални цели и очаквани резултати по отношение на кариерното развитие.

за информиране и професионално ориентиране, прилагат документи относно ресурсното осигуряване - материални и човешки ресурси, с които се гарантира качествено провеждане на дейността.

<p>ЦПО към Иновативни образователни технологии, гр. София</p>	<p>1. Отпадане на чл. 49б, ал. 13, т. 2 от ЗПОО: Професия и специалност се заличават от издадената лицензия, когато центровете за професионално обучение не са извършвали обучение повече от 5 последователни години по включена в лицензията професия, както й отпадане на § 20. т. 5 , че в чл. 49б, ал. 13, т. 2 се изменя: „центровете за професионално обучение не са извършвали обучение повече от 5 последователни години по включена в лицензията професия, освен ако в срок от три месеца преди изтичането на петгодишния срок са подали мотивирано писмено искане за удължаването му, но за не повече от още 5 години.“</p> <p>Мотиви за отпадането:</p> <p>1. В условията за издаване и за изменение на лицензията, която е безсрочна (чл. 49а и чл. 49б от ЗПОО) няма критерии за срок за извършване и удостоверяване на професионално обучение по лицензираните професии. Обвързването на процеса за извършване и удостоверяване на професионалното обучение със срок за съществуването му допуска индивидуалните нужди и потребности на гражданите и бизнеса от квалифицирана работна среда да са с предварително заложили срокове, което е в противоречие с текстовете на чл. 1, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗПОО.</p> <p>2. Текстът на чл. 49б, ал. 13, т. 2 от ЗПОО е в противоречие с разпоредбата на чл. 3, ал. 3 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност: „При административно регулиране и административен контрол върху стопанската дейност административните органи и органите на местното самоуправление не могат да налагат ограничения и тежести, които не са необходими за постигане на целите на закона“, както и с разпоредбата на чл. 10, ал. 1 от цитирания закон, който казва, че лицензиите се издават безсрочно.</p> <p>3. Текстът на чл. 49б, ал. 13, т. 2 от ЗПОО е в противоречие с разпоредбата на чл. 48, ал. 3 от Конституцията на Република България, където е записано, че „Всеки гражданин свободно избира своята професия“.</p>	<p>Приема се</p>	
--	--	------------------	--

		<p>4. Текстът на чл. 49б, ал. 13, т. 2 от ЗПОО е в противоречие с разпоредбата на чл. 6, ал. 1 от АПК, който казва, че: „Административният акт и неговото изпълнение не могат да засягат права и законни интереси в по-голяма степен от най-необходимото за целта, за която актът се издава“.</p> <p>5. Застрашава се качеството на извършваното и удостоверяваното професионално обучение в центровете. Същите е възможно да прибегнат до формално провеждане и удостоверяване на професионалното обучение, за да изпълнят тази разпоредба и за да избегнат необходимостта от нови административни процедури и такси за възстановяване на загубените професии.</p> <p>6. Гарантирането на практическата приложимост на предлаганите от ЦПО професионални обучения е осъществено в текста на т. 1 от същата ал.13 на чл. 49б - настъпили промени в наименованията и кодовете на професиите или специалностите в Списъка на професиите за професионално образование и обучение, които се удостоверяват чрез Реда за разработване и поддържане на списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение, критерии и срокове за актуализирането му.</p> <p>7. Считаме текстът за необоснован и наказателен спрямо центровете. Провеждането на обучение по професии зависи от търсенето, а не от желанието на центровете да провеждат обучения, за които няма пазар. Не виждаме пречка в лицензията да има повече професии от търсените на пазара. Когато се появи ново търсене ЦПО ще могат да провеждат обучение и по него.</p>		
		<p>2. Отпадане на чл. 49б, ал. 13, т. 1 от ЗПОО: Професия и специалност се заличават от издадената лицензия, когато настъпят промени в наименованията и кодовете на професиите или специалностите в Списъка на професиите за професионално образование и обучение</p> <p>Мотив: Предлаганите от ЦПО професионални обучения би следвало да са гарантирани по смисъла на реда за разработване и поддържане на Списъка</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Направеното предложение препятства актуализацията на издадената лицензия при възможната промяна за в бъдеще на наименованията и</p>

		<p>на професиите за професионално образование и обучение, по чл. 6, ал. 1 от ЗПОО.</p>		<p>кодовете на професии в Списъка по чл. 6, ал. 1 от ЗПОО. Елемент от съдържанието на лицензията е наименованието и кода на професията, за която е издадена, посочени в приложението към лицензията. Когато при промени в наименованията и кодовете на професиите в Списъка по чл. 6, ал. 1 от ЗПОО не се извършва такова заличаване се обезсмисля и съществуването на поддържаните от НАПОО регистри за издадените и отнетите лицензии (чл. 42, т. 10 от ЗПОО) и се осуетява възможността за получаване на актуална информация от кандидат-обучаемите.</p>
		<p>3. Отпадане на чл. 49г, ал. 6, т. 1 и т. 2 от ЗПОО: Лицензията се отнема окончателно, когато съответният център: 1. не е започнал да осъществява разрешената дейност не по-късно от 12 месеца от издаването на лицензията; 2. преустанови извършването на разрешената дейност за повече от 12 месеца.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предвидените в чл. 49г, ал. 6, т. 1 и 2 от ЗПОО хипотези за отнемане на лицензията представляват законова</p>

		<p>Мотив: Когато няма икономически предпоставки и няма интерес към определени професии на трудовия пазар по региони, ЦПО не е в състояние да извършва дейност за този професии за неопределен период от време.</p>		<p>гаранция, че дейността в ЦПО се извършва в съответствие с изискванията по чл. 49а, ал. 1 от ЗПОО, както и че предоставяното професионално обучение на лицата, навършили 16 години е в съответствие с актуалните държавни образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии. С проекта на акт се въвежда и възможност за осъществяване на обучение от разстояние в електронна среда, при условията и в хипотезите на чл. 17, ал. 4 и 5, в това число и при извънредни обстоятелства.</p>
		<p>4. Отпадане на § 30 от ЗИД, касаещ § 1 от Допълнителните разпоредби, че се правят следните изменения и допълнения: в т. 3 накрая се добавя запетая и думите „което включва постигането на не по-малко от три единици резултати от учене, като поне една единица резултати от учене е от специфичната професионална подготовка.“</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Придобиването на квалификация по част от професия се основава на държавния образователен стандарт за придобиване на</p>

		<p>Мотив: Работодателите заявяват желание за провеждане на професионално обучение на работниците или служителите им за конкретна трудова дейност, която е съотнесима към дадена професия, но не е съотнесима към ЕРУ и РУ от ДОС по тази професия. За това, придобиването на знанията, уменията и компетентностите за конкретната трудова дейност се постигат с изучаване на учебните предмети и темите разписани в Разширената професионална подготовка.</p>		<p>квалификация по съответната професия, който съдържа и е структуриран въз основа на единици резултати от ученето (ЕРУ), обединяващи знания, умения и компетентности.</p>
		<p>5. Отпадане на § 1. от ЗИД, че чл. 6, ал. 3 се изменя: „(3) Структурните елементи на списъка по ал. 1 са: области на образованието, професионални направления, професии, степени на професионална квалификация, нива по Европейската квалификационна рамка, нива по Националната квалификационна рамка и длъжности съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите, които може да се заемат със съответната квалификация по професията.“</p> <p>Мотив: Премахването на специалностите към професиите не е актуализиране на Списък на професиите за професионално образование и обучение (СППОО), а създаване на грандиозен хаос и затруднения в осъществяването на професионално обучение в ЦПО (887 работещи центъра) за години напред, както и в създаване на нова нормативната уредба (ДОС, Наредби, Рамкови програми, бланки на държавните документи, бланки на: Свидетелствата за професионална квалификация, на Удостоверения за професионално обучение, протоколи за изпити и мн. др.). Да не забравяме, че до преиздаването на лицензията на 887 броя работещи ЦПО те ще са без правото да провеждат професионално обучение.</p> <p>Сегашните специалности (588 броя) по професиите не могат да бъдат пренебрегнати, тъй като са търсени на пазара на труда, което означава, че ще се преработят като професии и тогава професиите от 245 ще нараснат на 833 броя.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложената промяна е в резултат на препоръките в Доклада за последващата оценка на въздействието на ЗПОО, изготвена в изпълнение на Решение № 436 на МС от 25.VII. 2022 г. и на анализите, направени в последващата оценка на въздействието.</p>

		<p>Предлагаме комисията да се съсредоточи в осигуряване на професии с нулеви степени за неграмотните хора, които не са никак малко в обществото. Всеизвестен факт е, че курсовете за ограмотяване, организирани от училища в системата на предучилищното и училищното образование по реда на Закона за насърчаване на заетостта или на Закона за предучилищното и училищното образование, или валидирани компетентности за начален етап на основно образование по чл. 167, ал. 1, т. 4 от Закона за предучилищното и училищното образование - за лица, навършили 16 години, не са ефективни. Ограмотените лица или с валидирани компетентности не само, че не могат да се справят с провежданото им професионално обучение, а дори собственото си име го пишат с повече от 5 грешки.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложението не е конкретно и ясно формулирано. Не е ясно какво означава понятието „осигуряване на професии с нулеви степени“ за неграмотните хора, което се предлага да се въведе в ЗПОО.</p>
		<p>6. Отпадане на § 3. за промяна в чл. 8 Мотив: Текстовете, които са повторение на тези от ЗПОО да останат, но отпадането на специалностите от професиите е неприемливо, за което по-горе сме изразили несъгласието си.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложената промяна относно отпадането на специалностите от професиите е в резултат на препоръките в Доклада за последващата оценка на въздействието на ЗПОО, изготвена в изпълнение на Решение № 436 от 25.07.2022 г. на Министерския съвет и на анализите, направени в последващата оценка на въздействието.</p>
		<p>7. Отпадане на текстовете от § 4, които дословно са преписани от ЗПОО.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Текстовете по § 4 от публикувания за обществено обсъждане</p>

		<p>Мотив: Няма никаква стойност текстове, които остават със същото съдържание да се преписват и да се създава впечатление, че има някаква промяна. Има юридическо правило как трябва да се постъпи когато текстовете остават същите от действащия закон, но се променя тяхното обозначение.</p> <p>Предлагаме въвеждане на нулево ниво за професионална квалификация, за професии от първа и втора степен на професионална квалификация, чието определение се надяваме работната комисия да изпише в § 4.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>проект на Закон и създаването на чл. 8а, по-конкретно правно-техническото му оформяне, е съобразено с изискванията относно допълване на разпоредбите в акта с нови на съответното им систематично място – чл. 51, т. 2 от Указ № 883 за прилагане на Закона за нормативните актове (ЗНА).</p> <p>Нулево ниво за професионална квалификация не измерва никакви нива на професионални компетенции. Не е направено конкретно предложение за изменение на § 4 и обозначаване същността на понятието „нулево ниво за професионална квалификация“, което се предлага да бъде въведено в Закона.</p>
--	--	---	---------------------	--

		<p>8. Отпадане на т. 2 от § 7. Мотив: Съдържанието на ал. 2 от чл. 13 на ЗПОО не съдържа текст: типови учебни планове, а само: Документацията за професионално обучение на лица, навършили 16 години, включва държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии, рамковите програми, учебните планове и учебните програми.</p>	Приема се	
		<p>9. Отпадане на текст: по теория на професията, в края на ал. 4 от чл. 17. на § 9.</p>	Не се приема	<p>С оглед спецификата на професионалното образование и обучение от разстояние в електронна среда (ОРЕС) може да се осъществява само по учебни предмети и модули от професионалната подготовка – част по теория на професията, а за частта по практика на професията е неприложимо.</p>
		<p>10. Отпадане на § 13. В чл. 28 ал. 1 след думите „условия на труд“ се добавят думите „и опазването на околната среда“ Мотив: Опазването на околната среда е раздел в уч. предмет: Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ). Не виждаме смисъл да се удължава името на предмета, който и без това е достатъчно дълъг.</p>	Не се приема	<p>Опазването на околната среда и устойчивото развитие са основни съдържателни елементи, свързани с прилагането на Препоръката на Съвета от 2020 г. за професионалното образование и обучение за устойчива конкурентоспособност,</p>

			социална справедливост и издръжливост, и едно от изискванията за реформи по НПВУ.
	<p>11. Отпадане на § 14. В чл. 28а, в ал. 2 думите „при отчитане на спецификата на всяка професия“ се заличават.</p> <p>Мотив: Няма толкова унифицирани учебни предмети в Отрасловата професионална подготовка, които да са единни за всички професии от цялото професионално направление.</p>	Не се приема	Предложената промяна е синхронизирана с концепцията за развитие на широкопрофилни професии в Списъка на професиите за професионално образование и обучение вследствие направените препоръки от изготвената последваща оценка на въздействието на ЗПОО.
	<p>12. Прецизиране на текстовете в § 15. касаещи изменения и допълнения в чл. 28б Специфична професионална подготовка</p> <p>Мотив: След като по чл. 27, ал. 2 от ЗПОО: професионалната подготовка осигурява постигането на държавния образователен стандарт за придобиването на квалификация по професия и по ал. 5 от същия член: професионалната подготовка за всяка професия е обща, отраслова, специфична и разширена, то не става ясно защо в чл. 28б, в специфичната професионална подготовка се въвежда текст: за част от професията.</p> <p>Съгласно Рамковите програми Д, за част от професията, професионално обучение може да се провежда само за тези част от професионалната подготовка (обща, отраслова, специфична и разширена), която е необходима за формирането на нужните компетентности за придобиване на квалификацията по част от професията.</p>	Не се приема	Предложеното в проекта на ЗИД ЗПОО изменение на чл. 28б е в съответствие с изменената формулировка на понятието за „част от професия“ в § 1, т. 3 от Допълнителните разпоредби на ЗПОО.

		<p>13. В ал. 2, на чл. 28в от § 16 отпадане на текста: или частта от професията, за която се извършва обучението. Мотиви: Съгласно разпоредбата на чл. 27, ал. 2 и ал. 5 от ЗПОО такъв текст не е необходим.</p>	Не се приема	Предложеното в проекта на ЗИД ЗПОО изменение на чл. 28б е в съответствие с изменената формулировка на понятието за „част от професия“ в § 1, т. 3 от Допълнителните разпоредби на ЗПОО.
		<p>14. В чл. 32е, ал. 5 от ЗПОО отпадне на текста: от същото професионално направление,. Мотив: Има много професии, които са с идентични единици резултати от ученето, но са в различни професионални направления: професии от транспорта и от електрониката, от селското стопанство и от горското стопанство и такива професии, които са от различни области на образование: хлебар-сладкар и готвач.</p>	Приема се	
		<p>15. В чл. 40, ал 11 от ЗПОО текстът след последната запетая да отпадне - не е коректен.</p>	Не се приема	Не са изложени мотиви за приемане на предложението, съгласно чл. 28 от ЗНА, когато липсват мотиви към законопроекта, същият не се обсъжда от компетентния орган.
		<p>16. Да отпадне чл. 40а от ЗПОО. Мотив: Считаме текстът за дискриминационен. Неприемливо е при извършване на професионално обучение по единни държавни образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии по чл. 13 и удостоверяване на професионалното обучение с еднакви документи по чл. 38, училищата, професионалните колежи, държавните и общинските центрове за професионално обучение да полагат печат с</p>	Не се приема	Право на ползване на печат с изображението на държавния герб на Република България имат само държавните органи и учреждения (по аргумент на чл. 6 от

		<p>изображение на държавния герб, а частните центрове за професионално обучение, българските центрове с чуждестранно участие и чуждестранните центрове за професионално обучение да полагат обикновен собствен кръгъл печат.</p>		<p>Указ № 612 от 26.08.1965 г. за печатите), поради което чл. 40б, ал. 1 от закона регламентира полагането на обикновен собствен кръгъл печат върху тези документи, издавани от частните ЦПО, българските ЦПО с чуждестранно участие и чуждестранните ЦПО.</p>
		<p>Предлагаме:</p> <p>17. По чл. 8, ал. 4 от действащия ЗПОО, за лица, навършили 16 години, въвеждане на нови входящи образователни равнища, както следва:</p> <p>а. Предлагаме първа степен да се раздели на две нива:</p> <p>☐ първа степен, нулево ниво да е с входящо минимално образователно равнище успешно завършен курс за оgramотвяване, организиран от училища в системата на предучилищното и училищното образование по реда на Закона за насърчаване на заетостта или на Закона за предучилищното и училищното образование, или валидирани компетентности за начален етап на основно образование по чл. 167, ал. 1, т. 4 от Закона за предучилищното и училищното образование - за лица, навършили 16 години (работници от професионални направления: 621; 622; 623.</p> <p>☐ първа степен, първо ниво да е с входящо минимално образователно равнище завършен начален етап на основното образование (работниците в останалите направления).</p> <p>б. Предлагаме втора степен да се раздели на две нива:</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Не са изложени мотиви за предложението. Предложението визира разпоредбата на чл. 8, ал. 4 от действащия ЗПОО, различна от тази на чл. 8 в проекта на ЗИД ЗПОО. Съгласно чл. 3, ал. 1 от ЗНА законът е нормативен акт, който урежда първично обществени отношения, които се поддават на трайна уредба, в случая проектът на ЗИД ЗПОО не следва да визира конкретни професионални</p>

		<p>☐ втора степен, нулево ниво да е с входящо минимално образователно равнище завършено основно образование (хлебар-сладкар, готвач, фризьор, козметик, маникюрист-педикюрист и др.)</p> <p>☐ втора степен, първо ниво да е с входящо минимално образователно равнище завършен първи гимназиален етап (монтъори, оператори).</p>		направления или професии.
		<p>18. В чл. 10, ал. 6 от ЗПОО да се даде възможност надграждането на професионалната квалификация по рамкови програми Е да е не само след придобита квалификация по част от професия, първа или втора степен на професионална квалификация, а и след придобита трета степен за придобиване на четвърта степен.</p>	Не се приема	Предложението не е съобразено с изискванията за входящо минимално образователно равнище за професионално обучение по рамкова програма Г.
		<p>19. По чл. 14, ал. 3 от ЗПОО въвеждане на единна бланка за медицински документ за обучение на ученици и обучаеми лица в ЦПО и ПК, като цената за издаването му от личния лекар да е стойността на потребителската такса.</p> <p>Мотив: Да се изиска от Министерството на здравеопазването създаване на наредба с изисквания на министъра на здравеопазването, съгласувана с министъра на образованието и науката и определяне на понятието: медицински документ. Обучаваните лица в ЦПО представят от медицинска бележка за извинение на отсъствия, до медицинско направление за насочване към лекар специалист за да избегнат високите такси. Карта за предварителен медицински преглед, която се използва за определяне здравословното състояние на кандидатите за започване на работа се издава и на кандидатите за обучение в ЦПО и ПК. Стойността на този документ за обучаеми в ЦПО варира от 15 лв. до 35 лв., а в същото време учениците плащат само потребителска такса. И двете целеви групи се обучават, а заплащат различна цена за една и съща услуга?!</p>	Не се приема	Предложението за въвеждане на „единна бланка за медицински документ“ за обучение на ученици и обучаеми в ЦПО и единна такса за издаването му не е предмет на уреждане в ЗПОО, а в Наредбата по чл. 14, ал. 3 от ЗПОО.
		<p>20. В чл. 17, ал. 3 от ЗПОО да се добави: комбинирана форма на обучение.</p>	Не се приема	Комбинираната форма по смисъла на Закона за предучилищното и

		<p>Мотив: Предложението за въвеждане на обучение от разстояние в електронна среда в § 9, за чл. 17 не е форма на обучение.</p> <p>Пандемията и епидемичните ситуации, в която попаднахме често налагаше използване на две и повече форми на обучение и трябваше да избираме онази форма, която има по-голям процентен дял.</p>		<p>училищното образование (ЗПУО) е предвидена за обучение на определен кръг ученици и в определени случаи – даровити деца, деца със СОП, при преместването им в друго училище в отделни случаи. Механичното ѝ въздействие и прилагането на практика при обучението в ЦПО в съответствие с регламентацията в ЗПОО е нецелесъобразно.</p>
		<p>21. Към чл. 34 от ЗПОО да се добави нова ал. 4 със съдържание: Държавният изпит и изпитът за придобиване на професионална квалификация се полага присъствено или дистанционно.</p> <p>Мотив: В ерата на супер технологиите и от опита на другите държави, считаме че е време изпитите за придобиване на професионална квалификация да се полагат и дистанционно.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложението се отнася до организацията и начина на провеждане на изпитите за придобиване на професионална квалификация, което е предмет на уреждане не в ЗПОО, а в наредбата по чл. 34, ал. 1 от същия закон.</p>
		<p>22. В чл. 34, ал. 3. от ЗПОО да се добави текст: Обучаемите лица в ЦПО и ПК провеждат държавен изпит и чрез защита на дипломен проект</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Изложените мотиви към предложението са</p>

		<p>за придобиване на трета и четвърта степен на професионална квалификация.</p> <p>Мотив: Считаме досегашния текст за дискриминационен. Обучаемите лица за трета и четвърта степен на професионална квалификация в ЦПО и ПК са много по-мотивирани от учениците да завършат със защита на дипломен проект, като могат успешно да използват проекта си на работното място или за започване на собствен бизнес, или за кандидатстване за нова позиция или нова работа.</p>	<p>твърде общи и не обосновават необходимостта от въвеждане на този формат за провеждане на държавния изпит за придобиване на трета и четвърта СПК от обучаемите лица, съответно в ЦПО и в професионалните колежи. Разпоредбата на чл. 34, ал. 3 от ЗПОО предоставя правна възможност за полагане на изпита чрез защита на дипломен проект само от учениците, тъй като задължителният държавен изпит за придобиване на СПК е изискуем за придобиване на професионално образование.</p>
		<p>23. По чл. 40а от ЗПОО предлагаме нов текст: Всички институции при издаване на свидетелствата за професионална квалификация, свидетелствата за валидиране на професионална квалификация, както и върху приложенията и дубликатите на тези документи да полагат обикновен собствен кръгъл печат.</p>	<p>Не се приема</p> <p>Изложеният мотив не обосновава необходимостта от приемане на предложението, а по същността си е допълнение на</p>

		<p>Мотив: Полагането на печат с изображение на държавния герб да остане само върху документите удостоверяващи придобиването на степен на образование по ЗПУО.</p>		<p>направеното предложение. Не става ясно и по какви съображения полагане на печат с държавния герб трябва да остане само върху издаваните документи за завършена степен на образование „по ЗПУО“. Зрелостниците, обучавани по училищен учебен план, който осигурява професионална подготовка, придобиват средно образование след успешно полагане на задължителен държавен зрелостен изпит по учебния предмет Български език и литература и на задължителен държавен изпит за придобиване на професионална квалификация - по теория и практика на професията.</p>
9.	КТ Подкрепа	<p>Във връзка с подготовката на текстовете за промяна на ЗПОО, моля да се вземе предвид точката, предложена и приета в междуведомствената работна група за подготовка на проект на Закон за изменение и</p>	Приема се	

допълнение на Закона за професионалното образование и обучение. за отпадне чл. 496. ал. 13. т. 2 от ЗПОО: Текстът е „Професия и специалност се заличават от издадената лицензия. когато центрoвете за професионално обучение не са извършвали обучение повече от 5 последователни години по включена в лицензията професия”.

Мотивите за предложението са обобщени, а именно:

1. В условията за издаване и изменение на лицензията, която е безсрочна (чл. 49а и чл. 496 от ЗПОО) няма критерии за срок за извършване и удостоверяване на професионално обучение. Обвързването на процеса за извършване и удостоверяване на професионалното обучение със срок за съществуването му допуска индивидуалните нужди и потребности на гражданите и бизнеса от квалифицирана работна среда да са с предварително заложен срок, което е в противоречие с текстовете на чл. 1, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗПОО.

2. Текстът на чл.49б, ал. 13, т. 2 от ЗПОО е в противоречие с разпоредбата на чл. 3, ал. 3 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност: „При административно регулиране и административен контрол върху стопанската дейност административните органи и органите на местното самоуправление не могат да налагат ограничения и тежести, които не са необходими за постигане на целите на закона”, както и с разпоредбата на чл. 10, ал. 1 от цитирания закон, който казва, че лицензиите се издават безсрочно.

3. Текстът на чл.49б, ал. 13, т. 2 от ЗПОО е в противоречие с разпоредбата на чл.48, ал. 3 от Конституцията на Република България, където е записано, че „Всеки гражданин свободно избира своята професия”.

4. Текстът на чл.49б, ал. 13, т. 2 от ЗПОО е в противоречие с разпоредбата на чл. 6, ал. 1 от АПК, който казва, че: „Административният акт и неговото изпълнение не могат да засягат права и законни интереси в по-голяма степен от най-необходимото за целта, за която актът се издава”.

5. Застрашава се качеството на извършването и удостоверяването на професионално обучение в центрoвете. Същите е възможно да прибегнат до формално провеждане и удостоверяване на професионалното

		<p>обучение, за да изпълнят тази разпоредба и за да избегнат необходимостта от нови административни процедури и такси за възстановяване на загубените професии.</p> <p>6. Гарантирането на практическата приложимост на предлаганите от ЦПО професионални обучения е осъществено в текста на т. 1 от същата ал. 13 на чл.49б — настъпили промени в наименованията и кодовете на професиите или специалностите в Списъка на професиите за професионално образование и обучение, които се удостоверяват чрез Реда за разработване и поддържане на списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение, критерии и срокове за актуализирането му.</p> <p>7. Считаме текстът за необоснован и наказателен спрямо центрoвете. Провеждането на обучение по професии зависи от търсенето, а не от желанието на центрoвете да провеждат обучения, за които няма пазар. Не виждаме пречка в лицензията да има повече професии от търсените на пазара. Когато се появи ново търсене ще се провежда обучение и по него</p>		
10.	<p>Асоциация на училищата по ресторантьорство и хотелиерство в България (e-mail)</p>	<p>Промените в ЗПОО са изключително необходими и важни. Публикуваните предложения обхващат част от неотложните действия, които трябва да се предприемат, но са частични и непълни, поради което няма да доведат до съществена промяна в системата и няма да могат да осигурят така желаната качествена промяна в професионалното образование и обучение.</p> <p>1. По §1, §2, §3 Дефиницията на новия списък на професиите е в съответствие с експертните становища от последните няколко години и отговаря на очакванията на всички заинтересовани страни. Въпреки съществената промяна в структурата на списъка, в Закона продължава постоянно да се говори за специалности от професии и дори за защитени специалности. Това крие риск да доведе до нова неяснота и объркване, както беше с понятието „Част от професия“.</p> <p>Например: Чл. 6. (1) (Изм. - ДВ, бр. 61 от 2014 г.) Професионалното ориентиране, професионалното обучение, професионалното образование и валидирането на професионални знания, умения и компетентности се</p>	Не се приема	Прилага се § 40 от Преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) на проекта на ЗИД на ЗПОО

		<p>осъществяват по професии и специалности, включени в Списъка на професиите за професионално образование и обучение.</p>		
		<p>2. По §4. Няма смисъл при дефиниране на минимално входящо и изходящо образователно или квалификационно равнище да се описват в Закона всякакви варианти. Това излишно води до ограничения при евентуални промени в други свързани закони и най-вече възпрепятства промени в концепцията за училищното професионално образование и ограничава правата на децата в училище да може да им се предлагат гъвкави програми според потребностите и възможностите им. Това със сигурност няма да помогне за задържането и обхвата на децата, както и за създаване на възможности за децата със СОП.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Няма конкретно предложение за промени в проекта на закон. Определянето на минимално входящо и изходящо образователно или квалификационно равнище е необходимо с оглед на компетентностите, включени в различните степени на професиите</p>
		<p>3. По §5. Проблемът с качеството на професионалното образование и обучение не идва от дефиницията на понятието, а от липсата на единна система за оценка и контрол на качеството. Необходими са ясни стандарти, единни изисквания за процеса на обучение и единни независими и централизирани изпити.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Няма конкретно предложение за промени, а общи констатации и формулировки с неясно съдържание – единна система за оценка и контрол на качеството, единни изисквания за процеса на обучение и единни независими и централизирани изпити. Не са изложени мотиви към това становище. А в действащата разпоредба на чл. 9а, ал. 4 и 5 от ЗПОО е</p>

				<p>възприет и отразен друг подход – регламентиране на управлението на качеството в училищното професионално образование и обучение и изграждане на вътрешна система за осигуряване на качеството на професионалното обучение в ЦПО и професионалните колежи. Критериите за измерване на качеството на обучението са предмет на уреждане в горепосочените подзаконовни актове.</p>
		<p>4. По §6. С оглед устойчивостта на Закона, намираме за ненужно в него да се определят подробности по отношение на рамковите програми, особено на тези за ученици, по отношение на продължителност и време на изучаване. По- ефективно е да се даде само рамката на програмата. При сега действащите разбивки на всяка рамкова програма на огромно количество варианти (над 10) ненужно се стига до безсмислено огромно количество учебни планове, което води до хаос в системата, а не допринася за качеството на продукта. Предложението ни е чл. 11 да отпадне, а минималната продължителност на програмите да се зададе за всички видове обучаеми — както за ученици, така и за възрастни.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Минималната продължителност на обучението по рамковите програми не може да е идентична за лица, навършили 16 години и ученици с оглед на включването в училищното професионално образование и обучение</p>

				и на изучаването на общообразователни учебни предмети.
		<p>5. По §8 Предлагаме кредитите да се добавят в точка 3. „единици резултати от учене, за придобиване на степени на професионална квалификация по професията и кредитите, съответстващи на всяка от тях“. Принципно въпросът с кредитите в ПОО е доста спорен. На европейско ниво не се стигна до общо схващане, но ако приемем, че ще въведем кредити, то тяхното място е веднага след наименованието и описанието на единицата резултат от ученето, а в отделен раздел на стандарта.</p>	Не се приема	<p>Концепцията за трансфер на кредити, въведена с Препоръката относно Европейската система за кредити в професионалното образование и обучение (ECVET) е осъвременена и развита в Препоръката относно професионалното образование и обучение за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост. Последната отчита обстоятелството, че липсват доказателства за реализирана добавена стойност от прилагането на кредитната система в областта на професионалното образование и обучение и затвърждава принципът, че квалификациите се състоят от единици от резултати от ученето. Този принцип се разглежда като</p>

				<p>необходима предпоставка, за да може да се увеличи гъвкавостта на програмите за ПОО и да се улесни валидирането като начин да се стимулират повишаването на квалификацията и преквалифицирането. С цел повишаване на възможностите за мобилност и заетост на лицата придобили професионална квалификация в проекта на акт се заличава Раздел V „Кредити в професионалното образование и в професионалното обучение“ от Глава IV на действащия ЗПОО и се заменя с „Натрупване и трансфер на единици резултати от ученето в професионалното образование и в професионалното обучение“.</p>
		<p>б. По отношение на разработването на учебни планове и програми. При наличие на добре разписан, ясен и конкретен стандарт по всяка професия, учебните планове в училищното образование биха могли да останат в правомощията на всяко училище в сътрудничество с работодателите-партньори, съобразявайки се с рамковия учебен план.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Секторните съвети на уменията ще бъдат създадени пилотно в изпълнение на проект „Модернизиране на</p>

		<p>След като ЦПО имат капацитета да разработват своите учебни планове, категорично и училищата биха имали. Учебните програми и препоръчителното учебно съдържание трябва да е продукт на работата на секторните съвети на уменията.</p>		<p>професионалното образование и обучение“.</p> <p>Въвеждането им евентуално, като понятие, състав, функции в ЗПОО ще се осъществи след анализ на функционалността им и оценяване на изпълнението на горепосочения проект.</p>
		<p>7. Професионални колежи. Не са отразени промени, които да дават възможност на професионалните колежи да провеждат обучение до придобиване на четвърта степен на професионална квалификация. Трябва принципно да се реши въпросът с четвъртата степен, като се изчисти дублирането на категорията колеж в професионалното и във висшето образование. Мястото на 4-та степен трябва да се дефинира ясно. Считаме, че не е необходимо да съществува институция професионален колеж. Завършилите тази степен нямат специфично собствено място на пазара на труда. Няма пречка професионалното образование да предлага и обучение за 4-та степен в останалите институции по чл. 18. Остава нерешен и проблемът с регистър на издаваните документи от професионалните колежи.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Няма изложени мотиви за предложенията.</p> <p>Въвеждането на възможност професионалните колежи да извършват обучение и за другите степени на професионална квалификация освен за четвъртата степен обезсмисля спецификата на институцията и необходимостта от съществуването ѝ, като обучаваща такава, тъй като дейността ѝ ще съвпада почти изцяло с професионалното</p>

			<p>обучение, предоставяно от другите институции по чл. 9 от ЗПОО.</p> <p>Относно „дублирането на категорията колеж в професионалното и висшето образование“ твърдението не е вярно, касае се за институции от две различни системи – на професионалното образование и обучение и на висшето образование, които провеждат различен вид обучение на лицата, респ. за придобиване на професионално образование или на професионално обучение и степен на професионална квалификация по професия или по част от професия, съответно за придобиване на образователно-квалификационна степен от висшето образование.</p>
--	--	--	--

				<p>В § 29 от проекта на ЗИД ЗПОО е регламентирано въвеждането в регистъра на професионалните колежи на издадените от тях документи за придобита професионална квалификация.</p>
		<p>9. По §16. Предлагаме „(2) Разширената професионална подготовка се придобива чрез изучаване на учебни предмети или модули, като отчита освен спецификата на всяка професия, както и степента на професионална квалификация или частта от професията, за която се извършва обучението, така и особеностите на регионалната икономика и специфичните нужди на работодателите“. Важно е да дадем възможност и за някакви специализиращи модули, които в някаква степен да задоволят нуждите на работодателите от по-специализирани умения в рамките на професията.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Изложените мотиви са твърде общи и неясни-визират „някакви специализиращи модули“, без да е формулирано съдържанието на понятието. Във функциите на браншовите и отрасловите организации на работодателите по чл. 56, ал. 2, т. 1 от ЗПОО е регламентирано участието им в разработването и актуализирането на учебните планове и на учебните програми за професионално образование и</p>

			обучение. Посочената правна норма осигурява възможност да се задоволят нуждите на работодателите от по-специализирани умения в рамките на професията.
	<p>10. По §18. С направените промени отново остава нерешен въпросът с това „КОЙ разработва националните изпитните програми“. Освен това утвърждаването на изпитни програми по видове училища, а не по видове професии, води до това за една и съща професия (от областта на културата или спорта) обучаващите се в различни училища да полагат различни изпити за присъждане на една и съща квалификация, което е абсолютно недопустимо. Проблемът произтича от липсата на орган, който да отговаря за разработването на цялостния цикъл от документация за професионално образование и обучение — стандарти, учебни планове и програми, национални изпитни програми. Единодушно подкрепено от всички заинтересовани страни такъв формат трябваше да бъдат Секторните съвети. Без да се въведе орган, отговорен за разработването на стандартите по професиите, учебното съдържание в единиците резултати от ученето и националните изпитни програми, които да обединява представители и експерти професионалисти по съответните конкретни професии с участието на всички заинтересовани страни, няма да се постигне нищо ново по отношение на качеството на ПОО.</p>	Не се приема	Секторните съвети на уменията ще бъдат създадени пилотно в изпълнение на проект „Модернизация на професионалното образование и обучение“. Въвеждането им, като понятие, състав, функции в ЗПОО ще се осъществи след анализ на функционалността им и оценяване изпълнението на горепосочения проект.
	<p>11. Глава шеста, особено раздел първи — НАПОО следва много внимателно да се анализира и да се направят промените, които ще гарантират ефективното и качествено функциониране на системата. Тук е мястото за дефиниране на секторните съвети за уменията, както и на целия процес по създаване, актуализиране и контрол на изпълнение на стандартите за придобиване на квалификация по професия. Разделът за</p>	Не се приема	Секторните съвети на уменията ще бъдат създадени пилотно в изпълнение на проект „Модернизиране на професионалното образование и

		<p>ЕКСПЕРТНИ КОМИСИИ да се замени с раздел СЕКТОРНИ СЪВЕТИ НА УМЕНИЯТА</p>		<p>обучение“. Въвеждането им евентуално, като понятие, състав, функции в ЗПОО ще се осъществи след анализ на функционалността им и оценяване на изпълнението на горепосочения проект.</p>
		<p>12. Добре е да се помисли за въвеждане на единен процес по лицензиране на доставящите професионално образование и обучение, което от една страна да гарантира единство на системата, като предотвратява разпиляване на професионално обучение и образование в случайни училища (най-често СУ и профилирани гимназии) и в ЦПО без наличие на достатъчна предварителната подготовка и с недостатъчен капацитет.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Лицензионният режим се въвежда при спазване изискванията на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност (ЗОАРАКСД), а осъществяването на училищното професионално образование и професионално обучение не представлява стопански дейности, върху които държавните органи могат да осъществяват административно</p>

			регулиране и административен контрол по смисъла на този закон, респ. не са в обхвата на дейностите, определени по закона, за които може да се установява лицензионен режим.	
		13. Глава осма, касаеща професионалните колежи, също се нуждае от преосмисляне и промяна в концепцията.	Не се приема	Липсват конкретно предложение и мотиви към него
		14. Съгласно графика на приемане на промени в законите по ПВУ, ЗПОО следва да се приеме с промените до септември 2023 г., а новият списък — 3 месеца след приемане на промените в Закона. Тъй като несъответствието на обучението с действащите стандарти по професии датира вече от повече от 3-5 години, считаме, че преминаването към новата система от професии и новите стандарти чак от 2026-2027 учебна година е твърде неадекватно забавяне. Предлагаме отлагането да е само с една година и да влезе в сила от 2025-2026.	Не се приема	Срокът за утвърждаване от министъра на образованието и науката на новия СППОО – до 3 месеца след влизане в сила на ЗИД ЗПОО е съобразен с необходимото време за разработване на ДОС и учебна документация по новите професии в новия Списък.
		15. Предложените промени, като цяло, не решават проблемите пред училищното професионално образование, което е най-масово и база, върху която се гради последващата квалификация. Остават неотразени необходимите промени в дуалното обучение, както и в организацията и съдържанието на изпитите за придобиване на професионална квалификация.	Не се приема	Липсват конкретни предложения за промени в ЗПОО и мотиви към тях. Освен това организацията и съдържанието на

				изпитите съгласно действащата разпоредба на чл. 34, ал. 1 от ЗПОО са предмет на уреждане в наредба, съответно в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия, а не в Закона.
11.	09 юни 2023 г. 16:39:38 ч. Портал Обществени консултации АИКБ	<p>АИКБ подкрепя направените предложения за ЗИД на ЗПОО, като прави следните коментари и предложения:</p> <p>Относно направеното предложение в § 7: „В ал. 2 след думите „типовите учебни планове“ се добавят думите „по професии“. Следва да се има предвид, че в чл. 13, ал 2 липсва конкретизиране на учебните планове като „типови“. Текстът на ал. 2 гласи: (2) Документацията за професионално обучение на лица, навършили 16 години, включва държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии, рамковите програми, учебните планове и учебните програми.“</p> <p>В тази връзка, предлагаме текстът да се промени на:</p> <p>„В ал. 2 думите „учебни планове“ се заменят с „типови учебни планове по професии“.</p> <p>Мотиви: По този начин ще бъде изчистена техническата неточност в текста.</p> <p>Относно направеното предложение в § 15: „(2) Специфичната професионална подготовка се придобива чрез изучаване на учебни предмети или модули, включително и на информационни технологии,</p>	Приема се	
			Приема се частично	В проекта на акт е предложена нова

относими към спецификата на професията и в съответствие със степента на професионална квалификация, или с частта от професията, за която се извършва обучението.“

Предлагаме текстът да се промени на:

„(2) Специфичната професионална подготовка се придобива чрез изучаване на учебни предмети или модули, включително включващи усвояване на **специфични цифрови умения, където е приложимо**, относими към спецификата на професията и в съответствие със степента на професионална квалификация, или с частта от професията, за която се извършва обучението.“

Мотиви:

Следва да се има предвид, че във всеки Държавен образователен стандарт има изисквания за разписването на модул в отрасловата професионална подготовка насочен към ИКТ умения. Като има професии, особено за първа степен на професионална квалификация, в отрасловата подготовка. Например „Работник в озеленяването“ или „Помощник в строителството“. Обучаемите, които завършват тези квалификационни курсове, са подготвени да реализират наученото в реална среда, като има случаи, в които на пазара на труда не се изискват специфични за професията цифрови умения или познания в областта на ИКТ.

Съответно на първо място следва да бъде направена **разлика между ИКТ и цифрови учения**. ИКТ и цифровите умения са свързани, но различни понятия. ИКТ се отнасят до по-широката област, обхващаща технологиите, използвани за управление и обработка на информация, както и комуникационните инструменти, използвани за предаване и споделяне на тази информация. Той включва хардуер, софтуер, мрежи и други инфраструктурни компоненти. ИКТ обхваща широка гама от технологии и приложения като компютри, смартфони, интернет свързаност, бази данни, разработка на софтуер, мрежи, телекомуникации и др. Той се фокусира върху ефективното използване на технологии за обработка на информация и улесняване на комуникацията.

редакция на чл. 28б, ал. 1: „(1) Специфичната професионална подготовка е съвкупност от компетентности, включително и свързани с използването на информационните технологии, необходими за упражняване на конкретната професия в зависимост от съответната степен на професионална квалификация или за упражняване на трудовата дейност по частта от професия, за която се извършва обучението.“

Предложеният текст поставя акцент върху специфични дигитални компетентности, необходими за упражняване на професията в условията на технологична трансформация на икономиката.

		<p>Докато дигиталните умения се отнасят до специфичните компетенции и способности, необходими за ефективно и ефикасно използване на цифрови технологии на работното място. Тези умения са от съществено значение за навигиране, създаване, оценка и предаване на информация с помощта на цифрови платформи и инструменти. Дигиталните умения могат да варират по сложност и могат да включват основни умения като използване на имейл, сърфиране в мрежата и текстообработка, както и по-напреднали умения като програмиране, анализ на данни, дигитален маркетинг, киберсигурност и мултимедийна продукция. Дигиталните умения са подгрупа от ИКТ умения и са необходими на хората, за да се ориентират и да процъфтяват в днешното цифрово общество. На следващо място предлагаме това да става само когато е приложимо. В момента чрез пилотните проекти на социалните партньори „Развитие на дигиталните умения“, бяха разработени унифицирани профили на дигиталните умения както и секторни квалификационни рамки на тези умения. Но не за всички професии и длъжности са идентифицирани специфичните цифрови умения. Това е задълбочен процес, който първо изисква да се постигне регулиране на самите разработени рамки и едва след това същите могат да се прилагат в ДОС. Самите рамки са приети на браншово ниво, но без законово уреждане на статута им не е редно ЦПО да се задължават (тъй като тези промени касаят и тях), да включват в специфичната професионална подготовка умения, които не са идентифицирани или не се изискват.</p>		
12.	<p>СДРУЖЕНИЕ „Асоциация на козметиците в България“ (e-mail)</p>	<p>В ал.3 в изменението да се добави : „Самостоятелно упражняващи определена дейност лица, трябва да притежават СТЕПЕН на професионална квалификация.“</p>	Не се приема	Липсват мотиви. Предложената формулировка не визира за промяна на коя конкретна разпоредба на ЗПОО се касае.
		<p>В чл.8, ал.1 т.5 да се добави: „включително и от самоосигуряващи се лица, извършващи и упражняващи дейността като юридически лица, еднолични търговци или свободна професия.“</p>	Не се приема	Липсват мотиви. Предложението е неясно и неточно –

			визира несъществуващо структурно подразделение на променената разпоредба на чл. 8, ал. 1 в проекта на закон.
	В чл.8 (3) (3) За професиите с повече от една степен на професионална квалификация може да се придобиват последователно всички степени в рамките на професията Предложение : Да се добави - последователно и НАДГРАЖДАЩО	Не се приема	Процесът на надграждане на степените на професионална квалификация в рамките на професията е видим посредством разпоредбата на чл. 10 от ЗПОО, регламентиращ рамковите програми.
	В чл.4 8а, т.2 буква „г“ в изречението „ придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити, да се добави ВТОРИ ГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП НА СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ или придобито средно образование – за лица навършили 16 години.	Не се приема	Липсват мотиви. Предложението е неясно и неточно - визира несъществуваща разпоредба в проекта на закон.
	§ 10. В чл. 17а1 в ал. 2 се правят следните изменения и допълнения: 1. В т. 1. след думите „квалификация по“ се добавят думите „професия от същото професионалното направление, от което е“. 2. Точка 2 се изменя: „2. да има най-малко две години доказан професионален опит по професия от същото професионалното направление, от което е професията, по която се извършва обучението;“	Не се приема	Променените изисквания към наставника при обучението чрез работа (дуална система на обучение) относно продължителността на притежавания от него

Бележка: Да бъде: 2. да има най-малко две години доказан професионален опит по професия от същото професионалното направление, от което е професията, по която се извършва обучението, ако в ДОС на съответната професия не е указано друго.

Мотиви : За професия Козметик две години професионален опит по професията са крайно недостатъчни като професионален опит за да може лицето да преподава. Особено практичната част. Имайки предвид, предложението ни Самостоятелно упражняващи определена дейност лица, трябва да притежават СТЕПЕН на професионална квалификация.“

професионален опит по професия от същото професионално направление осигуряват по-големи възможности на работодателите, в т. ч. малките и средните предприятия при определяне на отговорния работник/служител в предприятието за провеждане на практическото обучение в реална работна среда. Предложената промяна в проекта на ЗИД ЗПОО се отнася до изискванията за наставника, които са установени и се изискват общо за практическото обучение по професиите от Списъка по чл. 6, ал. 1 от ЗПОО и различните предприятия, а не до конкретна професия.

	§ 19. В чл. 40 се правят следните изменения и допълнения:	Приема се	
	1. В ал. 1 думата „изисквания“ се заменя с думата „стандарти“.		
	2. В ал. 3: а) В т. 1 думите „чл. 8, ал. 6“ се заменят с „чл. 8а, ал. 4“; б) В т. 3 думите „чл. 8, ал. 4“ се заменят с „чл. 8а, ал. 2“.	Не се приема	Посочените структурни подразделения от настоящата разпоредба на чл. 40, ал. 3 от ЗПОО при редакцията на чл. 8а от ЗИД на ЗПОО съответстват на препратките към други променени разпоредби, респ. чл. 11, ал. 2 и чл. 12, ал. 1 от проекта на акт.
	3. В ал. 4, в т. 1 думите „результатите от ученето“ се заменят с думите „единиците резултати от ученето“.	Не се приема	Липсват мотиви към предложението.
	4. В ал. 7: а) Точка 1 се изменя: „1. свидетелство за валидиране на професионална квалификация – когато са установени всички единици резултати от ученето за съответната степен, включени в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия;“ б) Точка 2 се изменя:		

		<p>„2. удостоверение за валидиране на професионална квалификация по част от професия – когато са установени поне три единици резултати от учене за съответната степен на професионална квалификация по професията, като поне една единица резултати от ученето е от специфичната професионална подготовка, в съответствие с държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия.“</p> <p>Да бъде ; „2. удостоверение за валидиране на професионална квалификация по част от професия –когато са установени единици резултати от учене за съответната степен на професионална квалификация по професията според ДОС на съответната професия.</p> <p>Мотиви: Във всеки ДОС по съответната професия да бъдат отбелязани задължителните ЕРУ, които да влизат в обучението по част от професия.</p> <p>Мотиви: В професия козметик, за част от професия " Козметика лице" са необходими задължително ЗБУТ и минимум 3 ЕРУ от специфичната подготовка, като: ЕРУ 8, 9 и 10.</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>В проекта на акт е предложена редакция на чл. 13 от ЗПОО като е създадена нова т. 5, съгласно която в държавния образователен стандарт се определя съвкупността от единици резултати от ученето, които формират придобиването на квалификация по част от професия. Предложението е отразено и на системното му място в §1, т. 3 от ДР на ЗПОО.</p>
		<p>§ 21. В чл. 50 се правят следните изменения и допълнения:</p> <p>Бележка: Удостоверенията за по част от професията също да минат на регистрационен режим в системата на НАПОО. Да се взимат практиката за регистрация на същите Удостоверение в МОН, където се добавят сканирани двустранно копия от Удостоверенията.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Документите за придобита професионална квалификация, вкл. и по част от професия са включени в регистъра на издадените документи, който НАПОО поддържа на основание чл. 42, т. 11 от ЗПОО.</p>
		<p>Раздел 2 – ДРУГИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ</p> <p>- Административна и наказателна отговорност – под такава следва да се подвеждат всички обучаващи организации – физически и ЮЛ, ЮЛНЦ ,</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложението не е във връзка с обхвата на обществените</p>

	<p>- Нужна е актуализация на Заповедите за рамковите програми във връзка с въвеждането на „Комбинирана“ форма на обучение в ЗАКОН ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ, Чл. 106. (1) Формите на обучение са:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. дневна; 2. вечерна; 3. задочна; 4. индивидуална; 5. самостоятелна; 6. дистанционна; 7. комбинирана; 8. обучение чрез работа (дуална система на обучение). <p>Същата следва да се въведе и в ИС на НАПОО. Вписване на Рамкова програма на обучение в документите при завършване: - за Удостоверение за професионално обучение, обр. 3-37 на МОН - за част от професия -наличен такъв реквизит; - за Свидетелство за професионална квалификация предлагаме въвеждане на този реквизит – рамкова програма на обучение</p> <p>Мотиви: - При 1-ва, 2-ра или 3-та СПК в дневна , вечерна, дистанционна и вече комбинирана форми на обучение учебните часове са: - 1-ва СПК – 300 уч. - 2-ра СПК – 660 уч.ч. - 3-та СПК – 960 уч.ч НО при задочна форма на обучение учебните часове са на половина, времето на обучение – значително по-кратко, а статута на документа е един и същ. Посочената рамкова програма и форма на обучение би дала яснота и отговор на въпроса защо и на какво основание е проведено обучението и придобит документ – СПК. Втори мотив и случай – касае обучение по рамкова програма Е – продължаващо професионално обучение, с възможни всички форми на обучение. Казус: При налична 2-ра СПК</p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p>	<p>Заповедите за утвърждаване на рамковите програми са административен акт и не са обект на промените в ЗИД на ЗПОО.</p> <p>Комбинираната форма на обучение не е предвидена за професионално обучение на лица, навършили 16 години, съгласно чл. 17, ал. 2 от ЗПОО. Механичното въвеждане на понятието и прилагането на комбинираната форма по смисъла на ЗПУО при професионалното обучение на лицата в ЦПО е невъзможно.</p> <p>Направеното предложение за допълване на реквизитите на издаваните документи за удостоверяване на придобитата професионална</p>
--	--	---	---

		<p>– 660 уч.ч.- Б13 / 330 уч.ч. – Б14, лицето Х продължава обучението си по Рамкова програма „Е 7“. При съответствието на предмети се установява, че лицето има нужда от обучение 300 уч. или 630 уч., за да изпълни минималния хорариум на 3-та СПК – 960 уч.ч. Реалното обучение е в период от 2 до 4 месеца и този период се вписва в СПК в месеци. На практика курсиста за такъв период е преминал 960 уч.ч., което е незаконно, тъй като за един ден се провеждат не-повече от 8 уч.ч.. НО вписана рамкова програма в Свидетелствата за професионална квалификация би конкретизирала и пояснила всички тези обстоятелства.</p>		<p>квалификация не е предмет на уреждане на ЗПОО, а на Наредба № 8 от 2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование.</p>
		<p>На Вашето внимание и част предложенията, които сме предоставили на НАПОО за изменение и актуализация:</p> <ul style="list-style-type: none"> - В ДОС по професиите: - В частта Изисквания към обучаващите: - има пропуск по професии по отменения /намален на половина/ Списък в Закон за занаятите. <p>По време на действието му Майсторски свидетелства получаваха всички в сферата на красотата – Фризьори, Козметици, Масажисти, Маникюристи, Гримьори и т.н. след явяване на изпит по Закон за занаятите. След отпадането му / през 2011 г., тези удостоверителни документи не бяха приведени към никакво съответствие с МОН, а лицата продължиха и продължават да работят в тези обекти, които знаем , че са обекти с обществено предназначение и са под контрола на РЗИ и други контролни институции.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Конкретизирането на изискванията към обучаващите, част от съдържанието на ДОС за придобиване на квалификация по професията съгласно чл. 13а, ал. 1 от ЗПОО, не е предмет на уреждане в ЗИД ЗПОО. Освен това предложението касае промяна само в някои ДОС за придобиване на</p>

- **Тук въпросът е** : Например: Маникюрист-педикюрист, Гримьор, Масажист, Козметик с Майсторско свидетелство от 2005- 2006,2007 г., може ли да бъде обучаващ по тази професия или е нужно да се встъпи в процедура по валидиране например, за да се придобие степен на професионална квалификация, посочена в ДОС като изискване?
 - минимален трудов и осигурителен стаж, за обучаващ към ЦПО.

Въвеждането на минимум 5 годишен стаж е крайно наложително изискване на преподавател по ПРАКТИКА , за да провежда практическо обучение. На практика, лице с висше образование или средно и с придобита степен на професионална квалификация, НО без практически стаж, отговаря напълно на изискванията за преподавател, според сега действащите ДОС-ове. Има професии, за които може би това не е от значение, НО за направление 815 – фризьорски и козметични услуги и всички професии с намеса на практическа ръчна работа е несериозно да няма регламент по този въпрос. **И в тази връзка предлагаме да се раздели тази този текст на две части:**

- **Преподавател по практика – Преподавател по практическа част може да бъде лице с висше или средно образование и придобита степен на професионална квалификация с 5 годишен минимален трудов или осигурителен стаж по професията, считано от датата на придобитата му квалификация и майсторско свидетелство по Закон за занаятите.** Това уточнение за датата е важно, защото стажа може и да е по време, когато преподавателя е нямал квалификация, което от своя страна е друго нарушение – на Кодекс на труда и на чл. 324 от Наказателния кодекс.

- при въвеждане на нови методи и технологии в професията, всички лица с придобита професионална квалификация, могат да продължат обучението, спазвайки изискванията на рамкова програма Е – актуализиране и разширяване на знания.

Анализирайки така формулиран текст, става ясно, че лица без придобита степен на професионална квалификация, нямат право да работят самостоятелно или да разкриват търговски обекти за самостоятелна практика. Нужно е това разграничаване, защото се обезсмисля обучение за

Не се приема

квалификация по определени професии

Липсва конкретно предложение за промяна в ЗПОО – формулировката за т. нар. „разграничаване“, респ. невъзможността за откриването от лица без придобита СПК на търговски обекти за самостоятелна практика е извън обхвата на обществените отношения, предмет на уреждане в ЗПОО и в проекта за промяна.

	<p>придобиване на степента на професионална квалификация, ако тя не дава предимства. В същото време, ЦПО-тата биха долицензирали професиите и специалностите си. Практиката показва, че с придобита 3-та СПК - ниво 4 по Национална квалификационна рамка и Европейска квалификационна рамка дава правото на наши курсисти да разкриват самостоятелни обекти в чужбина, именно заради управленския модул на тази степен.</p> <p>По Раздел регистри:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Регистър на издадени документи: видно от настоящия момент, след въвеждане на ЕГН на курсиста, завършил обучение се визуализират данни – придобита квалификация за час от професия или за придобита степен на професионална квалификация. <p>Липсата на потребителска информация в случая са:</p> <ul style="list-style-type: none"> – да се добавят редове с информация: наименованието на курса, рамковата програма, формата на обучение, общият брой учебни часове, ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ПУБЛИКУВАНЕ . – рамковата програма, общият брой часове / или време в месеци/ и формата на обучение, публикуван / непубликуван в регистъра и причините за непубликувано. <p>И не на последно място Ви уведомяваме, че в България има няколко действащи Сдружения, регистрирани по реда на ЮЛНЦ насочени пряко към направление – 815 – фризьорски и козметични услуги.</p> <p>Такива са:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Асоциация на козметиците в България“; - Сдружение „Салони за красота България“; - „Асоциация на медицинските козметици в България" и др. <p>Всички ние сме в готовност да оказваме съдействие, каквото да е нужно, защото сме убедени, че в екипите ни са професионалисти с голям опит, с пряка професионална дейност и с желание да направим професиите си в направление привлекателни, с имидж и с ясни и точни правила.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Регистърът на издадените документи по чл. 38 и чл. 40 от ЗПОО се създава и поддържа от НАПОО (чл. 42, т. 11 от ЗПОО), респ. надграждането на информацията, необходима за поддържането на регистъра в информационната система и допълването ѝ е от компетентност на Агенцията и не е предмет на уреждане в Закона .</p>
--	--	---------------------	---

13.	<p>Сдружение "Дружество за заетост на безработни лица - ДЕМО" (e-mail)</p>	<p>Предложените за обществено обсъждане промени в Закона за професионално образование и обучение (ЗИД на ЗПОО) в голямата си част са адекватни, целящи повишаване качеството при провеждане на професионалното обучение и отговарят на нуждите на пазара на труда. На базата на опита, който имаме, считаме, че са належащи и допълнителни изменения, като:</p> <p>1. Необходимо е да се понижи входящото образователно равнище за лицата над 16 години, които искат да се обучават в специалност от втора квалификационна степен. Завършено основно образование (7 клас съгласно Закон за предучилищното и училищното образование) е достатъчна основа за продължаване на обучението в II СПК, тъй като обучаващите се трябва да придобият професионални знания, умения и компетентности с комплексен характер при изменящи се условия. Това изменение на образователното равнище ще даде възможност на голям брой ранно отпаднали лица от образователната система да получат професионална квалификация и достъп до пазара на труда за квалифицирани работници.</p> <p>Предлагаме промяна в чл. 8а, ал. 2, т. 2, д:</p> <p>"д) завършено основно образование - за начално професионално обучение за лица, навършили 16 години."</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Изискванията за входящо минимално образователно равнище съответстват на професионалните компетенции, изискуеми за упражняване на професии с втора СПК и не следва да бъдат занижавани.</p> <p>Въведените изисквания за входящо минимално образователно равнище гарантират придобиването на съответната степен на професионална квалификация или на квалификация по част от професия. § 1, т. 5 от ДР на ЗПОО регламентира, че <u>професионалната квалификация</u> е квалификация по професия или по част от професия, която включва съвкупността от професионални компетенции и необходимите за тяхното формиране</p>
-----	---	--	---------------------	--

		<p>2. Предвиденото намаляване на административната тежест за Центровете за професионално обучение не е в пълнота. Трябва да се отчете постоянно променящата се законова рамка за осъществяване на професионално обучение. В последните 5 години ЗПОО е променян 9 девет/ пъти, приети множество подзаконови нормативни актове наредби за документите, за организация на държавните изпити, ДОС са над 100 професии, НИП/. Това изисква ресурс човешки и материален необходим за осъществяване на качествени образователни услуги. Предлагаме:</p> <p>2.1 Да отпадне чл. 496, ал. 2, т. 8. Изискващите се документи са нерелевантни. Юридическото лице, носител на лицензия е длъжно да осигури материална база съобразена със здравните изисквания и с изискванията за пожарна и аварийна безопасност съгласно действащото в Р. България законодателство.</p>	<p>Приема се</p> <p>Приема се частично</p>	<p>общообразователни знания и умения. Общообразователните знания и умения са необходими за придобиване на професионалните компетенции, изискуеми за упражняване на професията, респ. частта от нея.</p> <p>Проектът на акт предвижда редакция на чл. 496, ал. 2, т. 8 от ЗПОО, съгласно която лицата по чл. 22, ал. 2 – 5 от ЗПОО към заявлението за издаване на лицензия прилагат входящ номер и дата на декларация по чл. 15 от</p>
--	--	---	--	---

				<p>Закона за здравословни и безопасни условия на труд за съответствие на материалната база с изискванията за здравословни и безопасни условия на труд. Предложеният текст намалява административната тежест за лицата по чл. 22, ал. 2 – 5 от ЗПОО, във връзка с процедурата по лицензиране на център за професионално обучение.</p>
		<p>2.2 Да се премахне изискването за отпадане на включена в лицензията на ЦПО професия, ако не са извършвали обучение повече от 5 последователни години. Приемането на това изискване в края на 2018 година бе неоспоримо, но настъпилата пандемична и постпандемична обстановка блокираха работата на частните центрове повече от 3 години. Отпадането на специалностите от Списъка на професиите за професионално образование и обучение предвидено ЗИД на ЗПОО също прави безпредметно това изискване към настоящия момент.</p> <p>Да се редактира чл. 496, ал. 13:</p> <p>(13) Професия и специалност се заличават от издадената лицензия, когато настъпят промени в наименованията и кодовете на професиите или специалностите в Списъка на професиите за професионално образование и обучение.</p> <p>Надяваме се предложените промени да се приемат и да се постигнат в пълнота поетите от Р България по Националния план за възстановяване и устойчивост реформи.</p>	<p>Приема се</p> <p>Не се приема</p>	<p>Направеното предложение пречатства актуализацията на издадената лицензия при възможната промяна за в бъдеще на наименованията и</p>

				<p>кодовете на професии в Списъка по чл. 6, ал. 1 от ЗПОО. Елемент от съдържанието на лицензията е наименованието и кода на професията, за която е издадена, посочени в приложението към лицензията. Когато при промени в наименованията и кодовете на професиите в Списъка по чл. 6, ал. 1 от ЗПОО не се извършва такова заличаване се обезсмисля и съществуването на поддържаните от НАПОО регистри за издадените и отнетите лицензии (чл. 42, т. 10 от ЗПОО) и се осуетява възможността за получаване на актуална информация от кандидат-обучаемите .</p>
14.	доц. д-р Тодор Тодоров ЦПО "Димитър Райчев"	Във връзка с изменение и допълнение на Закона за професионално образование и обучение предлагаме в Закона, освен да се дава "степен на	Не се приема	Липсват мотиви към предложението.

<p>(e-mail)</p>	<p>професионална квалификация", да се допълни и "правоспособност по професията". Най-вече следва да се отнася това обстоятелство за планинските водачи.</p>	<p>Предложението не визира промяна на коя разпоредба от Закона касае. В чл. 3, ал. 1, т. 2 от действащия ЗПОО придобиването на правоспособност за професии, упражняването на които изисква такава е посочено, като една от задачите на системата на професионалното образование и обучение. Освен това разпоредбите на нормативния акт по смисъла на чл. 1а от Закона за нормативните актове съдържат общи правила за поведение, които се прилагат към индивидуално неопределен кръг субекти и са с нееднократно действие. При това правните норми в ЗПОО, респ. промените в същия закон не уреждат конкретни случаи и не визират конкретни професии.</p>
-----------------	---	---

15.	ПГ „Асен Златаров“ – Видин	<p>Промените в ЗПОО са изключително необходими и важни. Публикуваните предложения обхващат част от неотложните действия, които трябва да се предприемат, но са частични и непълни, поради което няма да доведат до съществена промяна в системата и няма да могат да осигурят така желаната качествена промяна в професионалното образование и обучение.</p> <p>1. По §1, §2, §3 Дефиницията на новия списък на професиите е в съответствие с експертните становища от последните няколко години и отговаря на очакванията на всички заинтересовани страни. Въпреки съществената промяна в структурата на списъка, в Закона продължава постоянно да се говори за специалности от професии и дори за защитени специалности. Това крие риск да доведе до нова неяснота и объркване, както беше с понятието „Част от професия“.</p> <p>Например: Чл. 6. (1) (Изм. - ДВ, бр. 61 от 2014 г.) Професионалното ориентиране, професионалното обучение, професионалното образование и валидирането на професионални знания, умения и компетентности се осъществяват по професии и специалности, включени в Списъка на професиите за професионално образование и обучение.</p>	Не се приема	Приложим е § 40 и § 41 от ПЗР на проекта на ЗИД ЗПОО.
		<p>2. По §4. Не виждам смисъл при дефиниране на минимално входящо и изходящо образователно или квалификационно равнище да се описват в Закона всякакви варианти. Това излишно води до ограничения при евентуални промени в други свързани закони и най-вече възпрепятства промени в концепцията за училищното професионално образование и ограничава правата на децата в училище да може да им се предлагат гъвкави програми според потребностите и възможностите им. Това със сигурност няма да помогне за задържането и обхвата на децата, както и за създаване на възможности за децата със СОП.</p>	Не се приема	Определянето на входящото минимално и изходящо образователно и/или квалификационно равнище е необходимо с оглед придобиването на специфичните компетентности, изискуеми за различните степени на професионална квалификация по професиите.

		<p>3. По §5. Проблемът с качеството на професионалното образование и обучение не идва от дефиницията на понятието, а от липсата на единна система за оценка и контрол на качеството. Необходими са ясни стандарти, единни изисквания за процеса на обучение и единни независими и централизирани изпити.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Няма конкретно предложение, а общи констатации и формулировки с неясно съдържание – единна система за оценка и контрол на качеството, единни изисквания за процеса на обучение и единни независими и централизирани изпити.</p>
		<p>4. По §6. С оглед устойчивостта на Закона, намирам за ненужно в него да се определят подробности по отношение на рамковите програми, особено на тези за ученици, по отношение на продължителност и време на изучаване. По-ефективно е да се даде само рамката на програмата. При сега действащите разбивки на всяка рамкова програма на огромно количество варианти (над 10) ненужно се стига до безсмислено огромно количество учебни планове, което води до хаос в системата, а не допринася за качеството на продукта. Предложението ми е чл. 11 да отпадне, а минималната продължителност на програмите да се зададе, както за всички видове обучаеми – както ученици, така и възрастни.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Минималната продължителност на обучението по рамковите програми не може да е идентична за лица, навършили 16 години и за ученици с оглед на включването в училищното професионално образование и обучение и на изучаването на общообразователни учебни предмети.</p>
		<p>5. По §8 предлагам кредитите да се добавят в точка 3. единици резултати от учене, за придобиване на степени на професионална квалификация по професията и кредитите, съответстващи на всяка от тях. Принципно въпросът с кредитите в ПОО е доста спорен. На европейско ниво не се стигна до общо схващане, но ако приемем, че ще въведем</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Концепцията за трансфер на кредити, въведена с Препоръката относно Европейската система за кредити в професионалното образование и обучение</p>

кредити, то тяхното място е веднага след наименованието и описанието на единицата резултат от ученето, а в отделен раздел на стандарта.

(ECVET) е осъвременена и развита в Препоръката относно професионалното образование и обучение за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост. Последната отчита обстоятелството, че липсват доказателства за реализирана добавена стойност от прилагането на кредитната система в областта на професионалното образование и обучение и затвърждава принципът, че квалификациите се състоят от единици от резултати от ученето. Този принцип се разглежда като необходима предпоставка, за да може да се увеличи гъвкавостта на програмите за ПОО и да се улесни валидирането като начин да се стимулират повишаването на квалификацията и

				<p>преквалифицирането. С цел повишаване на възможностите за мобилност и заетост на лицата придобили професионална квалификация в проекта на акт се заличава Раздел V „Кредити в професионалното образование и в професионалното обучение“ от Глава IV на действащия ЗПОО и се заменя с „Натрупване и трансфер на единици резултати от ученето в професионалното образование и в професионалното обучение“.</p>
		<p>б. По отношение на разработването на учебни планове и програми. При наличие на добре разписан, ясен и конкретен стандарт по всяка професия, учебните планове в училищното образование биха могли да останат в правомощията на всяко училище в сътрудничество с работодателите-партньори, съобразявайки се с рамковия учебен план. След като ЦПО имат капацитета да разработват своите учебни планове, категорично и училищата биха имали. Учебните програми и препоръчителното учебно съдържание трябва да е продукт на работата на секторните съвети на уменията.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Секторните съвети на уменията ще бъдат създадени пилотно в изпълнение на проект „Модернизиране на професионалното образование и обучение“.</p> <p>Въвеждането им евентуално, като понятие, състав, функции в ЗПОО ще се осъществи след анализ на функционалността</p>

				им и оценяване на изпълнението на горепосочения проект.
		<p>7. Професионални колежи. Не са отразени промени, които да дават възможност на професионалните колежи да провеждат обучение до придобиване на четвърта степен на професионална квалификация. Трябва принципно да се реши въпросът с четвъртата степен, като се изчисти дублирането на категорията колеж в професионалното и във висшето образование. Мястото на 4-та степен трябва да се дефинира ясно. Считам, че не е необходимо да съществува институция професионален колеж. Завършилите тази степен нямат специфично собствено място на пазара на труда. Няма пречка професионалното образование да предлага и обучение за 4-та степен в останалите институции по чл. 18. Остава нерешен и проблемът с регистър на издаваните документи от професионалните колежи.</p>	Не се приема	<p>Няма изложени мотиви за предложенията. Въвеждането на възможност професионалните колежи да извършват обучение и за другите степени на професионална квалификация освен за четвъртата степен обезсмисля спецификата на институцията и необходимостта от съществуването ѝ, като обучаваща такава, тъй като дейността ѝ ще съвпада почти изцяло с професионалното обучение, предоставяно от другите институции по чл. 9 от ЗПОО. Относно „дублирането на категорията колеж в професионалното и висшето образование“ твърдението не е вярно, касае се за институции от две различни</p>

			<p>системи – на професионалното образование и обучение и на висшето образование, които провеждат различен вид обучение на лицата, респ. за придобиване на професионално образование или на професионално обучение и степен на професионална квалификация по професия или по част от професия, съответно за придобиване на образователно-квалификационна степен от висшето образование.</p> <p>В § 29 от проекта на ЗИД ЗПОО е регламентирано въвеждането в регистъра на професионалните колежи на издадените от тях документи за придобита професионална квалификация.</p>
--	--	--	--

		<p>8. По §16. Предлагам „(2) Разширената професионална подготовка се придобива чрез изучаване на учебни предмети или модули, като отчита освен спецификата на всяка професия, както и степента на професионална квалификация или частта от професията, за която се извършва обучението, така и особеностите на регионалната икономика и специфичните нужди на работодателите“. Важно е да дадем възможност и за някакви специализиращи модули, които в някаква степен да задоволят нуждите на работодателите от по-специализирани умения в рамките на професията.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Изложените мотиви и направеното предложение са твърде общи и неясни- визират „някакви специализиращи модули“, без да е формулирано съдържанието на понятието.</p>
		<p>9. По §18. С направените промени отново остава нерешен въпросът с това „КОЙ разработва националните изпитни програми“. Освен това утвърждаването на изпитни програми по видове училища, а не по видове професии, води до това за една и съща професия (от областта на културата или спорта) обучаващите се в различни училища за полагат различни изпити за присъждане на една и съща квалификация, което е абсолютно недопустимо. Проблемът произтича от липсата на орган, който да отговоря за разработването на цялостния цикъл от документация за професионално образование и обучение – стандарти, учебни планове и програми, национални изпитни програми. Единодушно подкрепено от всички заинтересовани страни такъв формат трябваше да бъдат Секторните съвети. Без да се въведе орган, отговорен за разработването на стандартите по професиите, учебното съдържание в единиците резултати от ученето и националните изпитни програми, който да обединява представители и експерти-професионалисти по съответните конкретни професии с участието на всички заинтересовани страни, няма да се постигне нищо ново по отношение на качеството на ПОО.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Секторните съвети за уменията ще бъдат създадени пилотно в изпълнение на проект „Модернизация на професионалното образование и обучение“. Въвеждането им, като понятие, състав, функции в ЗПОО ще се осъществи след анализ на функционалността им и оценяване изпълнението на горепосочения проект.</p>

		<p>11. Глава шеста, особено раздел първи – НАПОО следва много внимателно да се анализира и да се направят промените, които ще гарантират ефективното и качествено функциониране на системата. Тук е мястото за дефиниране на секторните съвети за уменията, както и на целия процес по създаване, актуализиране и контрол на изпълнение на стандартите за придобиване на квалификация по професия. Разделът за ЕКСПЕРТНИ КОМИСИИ да се замени с раздел СЕКТОРНИ СЪВЕТИ НА УМЕНИЯТА</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Секторните съвети на уменията ще бъдат създадени пилотно за изпълнение на дейностите по проект „Модернизация на професионалното образование и обучение“.</p> <p>Въвеждането им в закон ще се осъществи след анализ на функционалността им.</p>
		<p>12. Добре е да се помисли за въвеждане на единен процес по лицензиране на доставящите професионално образование и обучение, което от една страна да гарантира единство на системата, като предотвратява разпиляване на професионално обучение и образование в случайни училища (най-често СУ и профилирани гимназии) и в ЦПО без наличие на достатъчна предварителната подготовка и с недостатъчен капацитет.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Лицензионният режим се въвежда при спазване изискванията на ЗОАРАКСД, а осъществяването на училищното професионално образование и професионално обучение не представлява стопански дейности, върху които държавните органи могат да осъществяват административно регулиране и административен контрол по смисъла на този закон, респ. не са в</p>

			обхвата на дейностите, определени по този закон, за които може да се установява лицензионен режим. Изразеното мнение е не обосновано.
		13. Глава осма, касаеща професионалните колежи, също се нуждае от преосмисляне и промяна в концепцията.	Не се приема Няма конкретно предложение за промени, не са посочени и мотиви.
		14. Съгласно графика на приемане на промени в законите по ПВУ, ЗПОО следва да се приеме с промените до септември 2023 г., а новият списък – 3 месеца след приемане на промените в Закона. Тъй като несъответствието на обучението с действащите стандарти по професии датира вече от повече от 3-5 години, считам, че преминаването към новата система от професии и новите стандарти чак от 2026-2027 учебна година е твърде неадекватно забавяне. Предлагам отлагането да е само с една година и да влезе в сила от 2025-2026.	Не се приема Срокът за утвърждаване от министъра на образованието и науката на новия СППОО – до 3 месеца след влизане в сила на ЗИД ЗПОО е съобразен с необходимото време за разработване на ДОС и учебна документация по професиите в новия Списък по чл. 6, ал. 1 от ЗПОО.
		15. Предложените промени, като цяло, не решават проблемите пред училищното професионално образование, което е най-масово и база, върху която се гради последващата квалификация. Остават неотразени необходимите промени в дуалното обучение, както и в организацията и съдържанието на изпитите за придобиване на професионална квалификация.	Не се приема Липсват конкретни предложения за промени в ЗПОО и мотиви към тях. Освен това организацията и съдържанието на

				изпитите съгласно действащата разпоредба на чл. 34, ал. 1 от ЗПОО са предмет на уреждане съответно в наредба, и в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия, а не в Закона.
	НАПОО, електронна поща, 31.05.2023	<p>I. Списък на професиите за професионално образование и обучение (СППОО)</p> <p>1. При премахването на специалностите от Списъка, по какъв начин работодателите като пряко заинтересована страна ще могат да идентифицират уменията и компетентностите, притежавани от лицата по конкретна професия, единствено на базата на посочената степен към наименованието ѝ, така че да се избегне възможното неразбиране и погрешно тълкуване на обхвата на съдържанието на определена „широкопрофилна“ професия.</p>	Не се приема	Предложената промяна в ЗИД на ЗПОО е подкрепена от представителите на работодателските организации в състава на междуведомствената работна група за разработване на ЗИД на ЗПОО, както и в становището на Икономическия и социален съвет относно ЗИД на ЗПОО, изготвено в изпълнение на РМС № 91 от 01.02.2023 г. и № 120 от 15.02.2023 г. Освен това в проекта на закон, публикуван за обществено обсъждане

		<p>2. Изразяваме несъгласие със срока, заложен в § 32 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗИД на ЗПОО, а именно: „В срок до 3 месеца от влизането в сила на този закон министърът на образованието и науката утвърждава Списък на професиите за професионално образование и обучение със структурни елементи по § 1, т. 2 от настоящия Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение.“ Поводът за това е създаване на нов СППОО с процедура BG05SFPR001-3.001, проект „Модернизиране на професионалното образование и обучение“, където при разработването на нов СППОО е необходимо ССУ да извършат критична оценка на настоящите професии и връзката им с професиите в същите направления и в другите професионални направления, както и критична оценка на мястото на специалностите по отношение на СППОО.</p> <p>Това е предвидено по дейност 1 на проекта и има вероятност да има разминаване в сроковете и може да доведе до обективна невъзможност за изпълнение на съответните институционални ангажменти.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>-чл. 8, ал. 4 е посочено, че СПК за всяка професия се определят в съответствие с Националната квалификационна рамка, приета с акт на МС.</p> <p>Предложеният срок в § 32 от Преходните и заключителни разпоредби на проекта на ЗИД ЗПОО е синхронизиран със сроковете за реформи по НПВУ.</p>
--	--	--	---------------------	--

		<p>3. При параграфи 34 и 36 от Преходните и заключителни разпоредби (фиксиран срок 1 януари 2027 г.), като обръщаме специално внимание на § 38, касаещ лицензиите за извършване и удостоверяване на професионално обучение по новия СППОО, без обаче никъде в документа да е коментиран срока и реда за актуализиране на Държавните образователни стандарти (ДОС). Този въпрос на практика отново касае обвързаността на дейностите с разписаните етапи в проект „Модернизиране на професионалното образование и обучение“ и в случай, че в ЗИД на ЗПОО не се отчете необходимостта от тяхното синхронизиране, има реална опасност от блокиране на функциите на основните институции за обучение на възрастни лица в България – центровете за професионално обучение (ЦПО), които ще се окажат в невъзможност да получат/ подновят лицензиите си.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Няма конкретно формулирано предложение. Предложеното в ЗИД на ЗПОО отлагателно действие за стартиране на обучението на лица, навършили 16 години, по утвърдения нов Списък на професиите за професионално образование и обучение е съобразено с необходимото време за разработване на нова документация за професионално обучение на лица, навършили 16 г.</p>
		<p>4. Относно параграф 36, ал. 1 за изготвяне на сравнителна таблица за съответствие на професиите по чл. 6, ал. 1, действащ преди приемането на Списъка на професии по параграф 32 в срок до 6 месеца от приемането на СППОО, предлагаме ССУ при разработването на нов СППОО паралелно да изготвят и сравнителната таблица и тя да бъде неразделна част от новия списък на професии.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Секторните съвети на уменията ще бъдат създадени пилотно за изпълнение на дейностите по проект „Модернизация на професионалното образование и обучение“. Въвеждането им в закон ще се осъществи</p>

				след анализ на функционалността им.
		<p>5. Откроява се и един съществен пропуск при частичната предварителна оценка на въздействието, а именно negliжирането на произтичащата от промените в СППОО неизбежна финансова тежест за НАПОО като държавна институция с вменени функции в тази сфера. Поддържахме изказаните. Поддържахме изказаните съображения, че с оглед на планираната мащабна реформа за модернизиране на ПОО и значителните промени в СППОО, се очаква да бъдат засегнати голям брой лицензирани центрове (съгласно сегашната разпоредба на чл. 49е от Закона), като НАПОО обективно не разполага с нужните ресурси за безпроблемно и плавно реализиране на процедурата по чл. 49б, ал. 11 (изменение на лицензията с добавяне на професии). В случай, че този законов текст остане, основателно е да се планира актуализиране на бюджета на НАПОО за периода, последващ съществената промяна в СППОО – обстоятелство, което по никакъв начин не е залегнало при анализа на отделните варианти на действие в така изготвената предварителна оценка на въздействието.</p>	Не се приема	Предвиденото отлагателно действие предоставя необходимото време за осъществяване на нормативно изискуемите процеси и свързаните с тях функции на институциите

		<p>Предложеното допълване на чл. 13а с нова точка 4, касаеща включването в структурата на Държавните образователни стандарти (ДОС) на кредити, съответстващи на единиците резултати от ученето. С оглед на търсената оптимална гъвкавост и олекотяване на съдържанието на стандартите, не считаме за целесъобразно изричното фиксиране на този елемент в ДОС, още повече и от гледна точка на факта, че тепърва учебните кредити ще бъдат нормативно определени в подзаконовата уредба.</p> <p>Във връзка и с горните ни коментари по повод обвързването на процедурите по лицензиране с наличието на актуализирани ДОС, съществува реална опасност, поради <i>неясната все още методика за формиране на кредитите, да се получи съществено забавяне в процеса по утвърждаване на образователните стандарти</i>, което ще повлияе негативно върху цялата система на обучение на възрастни в страната.</p>	Приема се	
		<p>Валидиране на професионални знания, умения и компетентности</p> <p>Изменението и допълването на чл. 50, ал. 2, към който се създава т. 5, касаеща конкретно задължение на НАПОО да „публикува информация за провежданите процедури по валидиране на професионални знания, умения и компетентности“ – подобен нов институционален ангажимент на Агенцията не беше обсъждан в хода на дискусиите в тематичните работни групи за изменение и допълнение на ЗПОО и поставя редица неясноти относно обхвата на бъдещата публикувана информация (вкл. въпросът за публикуването на лични данни на валидираните лица), както и за момента на оповестяването ѝ. В допълнение ще отбележим, че този текст се явява в голяма степен излишен, тъй като и понастоящем НАПОО публикува ежегоден доклад за дейността на лицензираните ЦПО, в който в отделен раздел се представят (вкл. и графично) броя и вида на процедурите за валидиране.</p>	Не се приема	<p>Липсва конкретно формулирано предложение. Текстът на чл. 50, ал. 2, т. 1 от проекта е свързан систематично с предложеното допълнение на чл. 50, ал. 4, съгласно което провежданите от ЦПО процедури по валидиране на компетентности се въвеждат в информационната система на НАПОО в</p>

				<p>срок до 10 дни от момента на тяхното започване.</p> <p>Изменението е в резултат на препоръките от одитен доклад на Сметната палата за професионално обучение на възрастни, от 2021 г.</p>
		<p>В предвидената в чл. 49б, ал. 13, т. 2 хипотеза за заличаване на професия от издадена на ЦПО лицензия, по която не е извършвано обучение повече от 5 последователни години, се предоставя възможността центровете, с мотивирано писмено искане, да удължат посочения срок с до 5 години. Подчертаваме, че подобно изменение на текста на посочената разпоредба не е предлагано и обсъждано в нито един момент от работата на междуведомствената работна група, като дискусиите се финализираха със заключението, че посоченият член 49б следва да отпадне, в контекста на различни релевантни нормативни актове (вкл. Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност, Административно-процесуалния кодекс, Конституцията на Република България и др.), на пазарните реалности и отчитаната неравномерност в търсенето на определени квалификации, както и спрямо заложените условия на лицензионния режим. Новият, предложен текст не е обсъден и одобрен от нито една институция, участвала в дискусиите, не отразява легитимните искания на центровете за професионално обучение и е предпоставка за създаването на редица правни казуси, като например по какви критерии ще се определя допустимостта на цитираните писмени искания. Това неминуемо ще създаде допълнителна административна тежест за НАПОО като ангажирана институция и по никакъв начин не решава трайно казусът с посочения чл. 49б, а единствено отлага действието му във времето, пренебрегвайки отново динамиката на</p>	<p>Приема се</p>	

		<p>пазарното търсене на определени квалификации и в противоречие със самите условия за издаване и изменение на лицензията, която е безсрочна.</p>		
--	--	---	--	--

		<p>Въвеждане на обучение по учебни предмети /модули, свързани с опазването на околната среда и с използването на информационните технологии</p> <p>С предложените промени се „въвежда обучение по допълнителни учебни предмети/ модули в общата и в специфичната професионална подготовка, които са ориентирани към придобиване на компетентности в областта на опазване на околната среда и на специфични умения при използването на информационните технологии (ИКТ) с фокус върху спецификата на професията“ – този текст е твърде неясен с оглед на настоящото съдържание на Държавните образователни стандарти (ДОС), в които опазването на околната среда и компетентностите за използване на ИКТ са част от общата и отрасловата професионална подготовка. Създава се една неясна визия и усещане за възможно дублиране на компетентностите, като следва да се отбележи, че и сега в редица образователни стандарти към специфичната подготовка се залагат подобни единици резултати от учене, обусловени от изискванията на конкретната професия.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Липсва конкретно формулирано предложение за промяна.</p> <p>Опазването на околната среда и устойчивото развитие са основни съдържателни елементи, свързани с прилагането на Препоръката на Съвета от 2020 г. за професионалното образование и обучение за устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост.</p> <p>Конкретно, касае се за изучаването на информационни технологии, относими към специфичната професионална подготовка, респ. към придобиването на компетентности в областта на информационните технологии, необходими за</p>
--	--	--	---------------------	--

				<p>упражняване на конкретна професия, а не към общите ИКТ умения.</p> <p>Предложеното изменение е в синхрон с поетите реформени ангажименти по НПВУ</p>
		<p>Прецизиране на дефиниция на понятието „част от професия“</p> <p>Значителна част от квалификационните курсове, организирани за лицата, навършили 16 години, са за придобиване на професионална квалификация по част от професия. Предложеното допълнение на § 1, т. 3 от ЗПОО, регламентиращо, че „професионалното обучение по част от професия следва да включва постигането на не по-малко от три единици резултати от учене, като поне една единица резултати от учене е от специфичната професионална подготовка“ обаче, не отразява реалните потребности от подобен вид обучения и обективното им приложение като опция за по-бърза и ефективна преквалификация или надграждане на квалификацията на трудовия пазар.</p> <p>Тук отново ще посочим съображенията ни, изложени в хода на последните писмени консултации в рамките на работната група и базирани</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложеното в ЗИД на ЗПОО допълнение на § 1, т. 3 прецизира легалната дефиниция на понятието, като регламентира, че професионалното обучение по част от професия е обособена трудова дейност в рамките на една професия съответната степен на</p>

на наличните статистически данни, а именно: през изминалата 2022 г. 48 908 лица или 59,6% от всички обучаеми в лицензираните ЦПО са преминали през обучение по част от професия с хорариум 100 или по-малко от 100 часа. От тях: 4608 са преминали обучение с продължителност до 10 часа; 18 558 с продължителност между 11 и 40 часа; 18 792 с продължителност между 41 и 80 часа; 29 453 с продължителност над 81 часа.

За 2021 г. статистиката е следната: обучени са 89 698 лица, от които 77 416- по част от професия. От тях: 5000 са преминали обучение с продължителност под 10 часа; 23 000 с продължителност между 11 и 40 часа; 19 000 с продължителност между 41 и 80 часа; приблизително 50 000 с продължителност над 81 часа. Тази тенденция ясно личи и при анализа на предходни разглеждани периоди и е обстоятелство, което не може да бъде negliжирано при установяването на една законодателна дефиниция, достатъчно дълго отлагана във времето.

Особеност на Единиците резултати от учене (ЕРУ) е, че те не са приравнени към конкретен учебен предмет и съответно не са обвързани със задължителен брой учебни часове. Предоставяме посочените данни, за да обърнем внимание на факта, че значителна част от реализираните обучения са сравнително кратки. Съществуват и „опреснителни“, концентрирани като продължителност обучения по няколко специфични наредби-например за професиите „Заварчик“, „Охранител“, които регламентират, че регулярно (всяка година) тези лица следва да преминат точно определен хорариум, за да актуализират и надградят компетентностите си.

Фиксирайки бройката от задължителни 3 ЕРУ, подобни обучения няма да попаднат в обхвата на понятието „част от професия“, а според сегашното законодателство те се провеждат единствено от лицензирани ЦПО. Не е ясно и какъв тип документи ще се издават след такива кратки, задължителни за поддържане на съответната квалификация курсове. В тази връзка изразяваме несъгласие с така предложената формулировка и предлагаме провеждането на допълнителни консултации по темата.

професионална квалификация на професията, за която може да се организира професионално обучение, **което включва постигането на не по-малко от три единици резултати от учене**, определени в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията, **като поне една единица резултати от учене е от специфичната професионална подготовка**.
Определената в държавния образователен стандарт минимална съвкупност от единици резултати от учене ще осигури проследяемост, мониторинг и контрол на качеството на предлаганото професионално обучение за придобиване на

				<p>професионална квалификация по част от професията.</p> <p>С цел предоставяне на гъвкави пътеки за професионално обучение се въвежда законова възможност за краткосрочно обучение за достигане на единици резултати от ученето при обучението на лица, навършили 16 години.</p>
		<p>Валидиране на професионални знания, умения и компетентности</p> <p>В чл. 40, ал. 7, т. 2 е заложено, че се издава „удостоверение за валидиране на професионална квалификация по част от професия – когато са установени поне три единици резултати от учене за съответната степен на професионална квалификация по професията, като поне една единица резултати от ученето е от специфичната професионална подготовка, в съответствие с държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия.“ НАПОО изразява принципно несъгласие с подобно ограничаване в броя и вида на единиците резултати от учене, което обезсмисля философията на валидирането, като най-гъвкавата съществуваща форма за придобиване на професионална квалификация в националната система за професионално образование и обучение.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Определената минимална съвкупност от единици резултати от учене ще осигури проследяемост, мониторинг и контрол на качеството на предлаганото професионално обучение за придобиване на професионална квалификация по част от професията.</p> <p>Проектът на акт с прецизиране разпоредбата на чл. 40, ал. 7, т. 2 въвежда минимални изисквания</p>

				за валидиране на професионална квалификация по част от професия с оглед прилагане на идентични критерии във всички институции
		<p>Въвеждане на по-благоприятни условия за осъществяване на дейността на ЦПО</p> <p>В предвидената в чл. 49б, ал. 13, т. 2 хипотеза за заличаване на професия от издадена на ЦПО лицензия, по която не е извършвано обучение повече от 5 последователни години, се предоставя възможността центровете, с мотивирано писмено искане, да удължат посочения срок с до 5 години. Подчертаваме, че подобно изменение на текста на посочената разпоредба не е предлагано и обсъждано в нито един момент от работата на междуведомствената работна група, като дискусиите се финализираха със заключението, че посоченият член 49б следва да отпадне, в контекста на различни релевантни нормативни актове (вкл. Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност, Административно-процесуалния кодекс, Конституцията на Република България и др.), на пазарните реалности и</p>	Приема се	

		<p>отчитаната неравномерност в търсенето на определени квалификации, както и спрямо заложените условия на лицензионния режим. Новият, предложен текст не е обсъден и одобрен от нито една институция, участвала в дискусиите, не отразява легитимните искания на централните за професионално обучение и е предпоставка за създаването на редица правни казуси, като например по какви критерии ще се определя допустимостта на цитираните писмени искания. Това неминуемо ще създаде допълнителна административна тежест за НАПОО като ангажирана институция и по никакъв начин не решава трайно казусът с посочения чл. 49б, а единствено отлага действието му във времето, пренебрегвайки отново динамиката на пазарното търсене на определени квалификации и в противоречие със самите условия за издаване и изменение на лицензията, която е безсрочна.</p>		
		<p>Допълнителни коментари</p> <p>Към настоящото становище прилагаме и част от предложенията, които не са отразени в сегашния вариант на ЗИД на ЗПОО, въпреки че част от тях бяха обсъдени и приети като резонни в хода на дискусиите в междуправителствената работна група, с конкретни насоки за прецизирането им:</p> <p>1. В чл. 13д, ал. 5 предлагаме да отпадне текстът „най-малко веднъж на всеки 5 години“ и текстът на ал. 5 да стане: „<i>Учебните програми за училищното професионално образование и обучение или за професионално обучение на лица, навършили 16 години, по учебните предмети или модули от специфичната професионална подготовка се актуализират при наличие на нов Държавен образователен стандарт и се утвърждават съответно от органа по ал. 2, т. 1 - 4 или от директора на обучаващата институция, когато се осъществява обучение на лица, навършили 16 години.</i>“ Мотивите ни са следните: Учебните програми да се актуализират само, когато има съществени промени в дадена професия, тъй като актуализирането не следва да се обвързва с конкретен период.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Действащият текст на чл. 13д, ал. 5 гарантира, че обучението ще се провежда по актуални учебни програми по учебните предмети или модули от специфичната професионална подготовка, като се отчетат своевременно</p>

		<p>Целесъобразно е то да се прави, ако са налице предпоставки като: промени в нормативната база в сектора, промени в ДОС, промени в рамковите програми и др.</p> <p>Новият текст беше приет от работната група, но не е намерил място в така предложения проект на ЗИД на ЗПОО.</p> <p>2. Чл. 49б, ал. 8 със следния текст: „Председателят на Националната агенция за професионално образование и обучение отказва издаването на лицензия, когато:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. не са представени всички документи по ал. 2 или 3, представените документи са непълни или не са в определения вид или форма или нередовностите не са били отстранени в срок; 2. е констатирано несъответствие по една или повече професии при оценката по ал. 7.“ <p>Предложението на НАПОО е за следната промяна: (8) „<i>Председателят на Националната агенция за професионално образование и обучение отказва издаването на лицензия:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>когато не са представени всички документи по ал. 2 или 3, представените документи са непълни или не са в определения вид или форма или нередовностите не са били отстранени в срок;</i> 2. <i>по една или повече професии, за които е констатирано несъответствие при оценката по ал. 7.</i>“ <p>Въпреки липсата на досегашна съдебна практика по посочената ал. 8, считаме за необходимо прецизирането на законовия текст с цел недопускане на възможни бъдещи погрешни тълкувания, предизвикани от некоректно формулирани текстове. Именно законът е този базов нормативен акт, който урежда първично обществени отношения и поради това следва да е недвусмислено разписан. С особена сила това важи за подобен тип регламентирани процедури, каквато е лицензионната, тъй като в нея са мобилизирани значителни финансови и човешки ресурси.</p> <p>3. Подчертаваме необходимостта от изменение на чл. 44, ал. 1, който се отнася до състава на Управителния съвет на НАПОО, като предложението ни за промяна е следното:</p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p>	<p>новостите в конкретната професия.</p> <p>Действащият текст на чл. 49б, ал. 8 от ЗПОО е ясен и непротиворечив.</p> <p>Направеното предложение не е обосновано и не е съобразено с нормативно</p>
--	--	--	---	--

„Управителният съвет се състои от председател и 6 членове, от които: по един представител на министерства – МОН, МТСП; Двама представители на национално представителните организации на работодателите на ротационен принцип на всеки две години; По един представител на всички национално представителни организации на работниците и служителите“.

Реформеният характер на предложението се обуславя от по-голямата оперативност, която ще бъде постигната при организиране и провеждане на заседанията на УС, както и от съществените бюджетни икономии, които ще бъдат реализирани, без да се нарушава принципа на представителност и ефективността на работата на този орган. Настоящата структура на УС, залегнала в ЗПОО (състав от 25 членове), при обща численост на персонала на НАПОО – **21 щатни бройки**, значително затруднява оперативността при свикване и провеждане на заседанията, като ненужно ангажира допълнителен човешки и финансов ресурс. Съгласно ЗПОО, УС упражнява управленски функции и не е необходимо да бъде в подобен разширен състав. Подобна промяна чувствително ще оптимизира работата на посочения орган и процесите по вземане на решения от него.

4. Предлагаме промяна на чл. 22, ал. 8 в датата на представяне на докладите: „До ~~31 януари~~ *10 януари* на всяка календарна година центровете за професионално обучение и центровете за информация и професионално ориентиране са длъжни да представят в Националната агенция за професионално образование и обучение информация за извършената дейност през предходната календарна година и годишен доклад за самооценка на качеството чрез информационната система на агенцията.

Не се приема

определените в чл. 54 от ЗПОО функции на отрасловите министерства относно професионалното образование и професионалното обучение и конкретно с разпоредбата на чл. 54, т. 6 от ЗПОО – отрасловите министерства определят свои представители в управителния съвет и в експертните комисии по професионални направления на Националната агенция за професионално образование и обучение. работодателите ще участват в УС на НАПОО.

От изложените мотиви не е видно, че предложения съкратен срок е разумен и обоснован. Последващото обработване от НАПОО на масивите с годишната информация от ЦПО за предходната

Изчакването до 31-ви януари на новата календарна година обективно затруднява оперативната работа по обобщаване и анализ на данните за предходната година. Необходимо е да се има предвид, че повечето данни, които се включват в годишните доклади, са вече налични в информационната система на НАПОО, т.е. тяхното подаване не представлява тежест за ЦПО, още повече с оглед на изискването съгласно чл. 50, ал. 4 на ЗПОО те да се въведат в 10-дневен срок след възникването им. Следва да се отчете факта, че същевременно НАПОО има ангажимент да обработи масивите с годишната информация за предходната календарна година, с цел да бъдат изпратени към Националния статистически институт (НСИ). Чрез така предложената промяна в сроковете на практика ще се осигури в много по-голяма степен оперативност при обмена на данни между различните институции в национален и международен план.

календарна година не е обвързано с конкретен нормативно установен срок.